KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,
tehty 12 päivänä heinäkuuta 2000,
yrityskeskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi
(Asia COMP/M.1813 — Industri Kapital (Nordkem) / Dyno)

(tiedoksiannettu numerolla K(2000) 1988)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2001/432/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 57 artiklan 2 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 ([1]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1310/97 ([2]), ja erityisesti sen 8 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon 3 päivänä elokuuta 1999 tehdyn komission päätöksen menettelyn aloittamisesta tässä asiassa,

on antanut asianosaisille yrityksille tilaisuuden esittää huomautuksensa komission niitä vastaan esittämistä väitteistä,

ottaa huomioon keskittymiä käsittelevän neuvoa-antavan komitean lausunnon ([3]),

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissio sai 24 päivänä tammikuuta 2000 asetuksen (ETY) N:o 4064/89, jäljempänä 'sulautuma-asetus', 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla Industri Kapital -yhtymä, jäljempänä 'Industri Kapital', hankkii sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun määräysvallan norjalaisessa Dyno ASA -yrityksessä, jäljempänä 'Dyno'.

(2) Tutkittuaan ilmoituksen komissio katsoi 25 päivänä helmikuuta 2000 tehdyllä päätöksellä, että ilmoitettu toimenpide kuuluu sulautuma-asetuksen soveltamisalaan ja sen soveltuvuus yhteismarkkinoille aiheuttaa vakavia epäilyjä. Tämän vuoksi komissio päätti aloittaa sulautuma-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja ETA-sopimuksen 57 artiklan mukaisen menettelyn.

([1]) EYVL L 395, 30.12.1989, s. 1; oikaisu: EYVL L 257, 21.9.1990, s. 13.
([2]) EYVL L 180, 9.7.1997, s. 1.
([3]) EYVL C 166, 9.6.2001.

I OSAPUOLET

(3) Industri Kapital johtaa ja käyttää määräysvaltaa eri pääomasijoitusrahastoissa, joilla puolestaan on määräysvallassaan useita yrityksiä. Tällaisia yrityksiä ovat muun muassa kemianteollisuuden alalla toimiva Neste Chemicals Oy, jäljempänä 'Neste', ja materiaalinkäsittelyjärjestelmien alalla toimiva Arca.

(4) Dyno on räjähde-, kemikaali- ja muovipakkausalalla toimivan konsernin emoyhtiö. Dynon liiketoiminnan kaksi ydinalaa ovat kemikaalit ja räjähteet. Dynon kemianalan liiketoiminta voidaan jakaa teollisiin hartseihin, puuteollisuuden sideaineisiin ja erikoissideaineisiin, pinnoituskalvoihin, päällystyshartseihin, öljykentän kemikaaleihin, metanoliin, muoveihin ja erikoispolymeereihin. Dynolla on yhdessä CVC:n kanssa määräysvalta muun muassa materiaalinkäsittelyjärjestelmien ja muovipakkausten alalla toimivassa Polimoon-yhtymässä, jäljempänä 'Polimoon'.

II TOIMENPIDE

(5) Industri Kapital 1997 -rahasto, jäljempänä 'IK 97', ja Industri Kapital 2000 -rahasto, jäljempänä 'IK 2000', hankkivat kaikki Dynon osakkeet norjalaisen holdingyhtiön Nordkem AS:n kautta. Dynon räjähdysainetoiminta siirretään holdingyhtiöön (NewCo Explosives), jonka omistavat yhdessä IK 97 -rahasto ja IK 2000 -rahasto.

Kemianalan liiketoiminnan muodostavat loput Dynon osakkeet siirtyvät Nordkem AS:n ja Nordkemin kautta kyseisen kahden rahaston omistukseen. IK 97 -rahasto ja IK 2000 -rahasto käyttävät sijoitusjohtajiensa kautta määräysvaltaa sekä Nordkemissä että NewCo Explosivesissa.

(6) Toimenpiteen tarkoituksena on luoda Pohjoismaihin vahva erikoiskemikaalien ja räjähdysaineiden yritys. Erikoiskemikaalien alalla tavoitteena on hyötyä synergiasta hartsien, puuteollisuuden sideaineiden, erikoissideaineiden ja pinnoituskalvojen alalla ja päästä maailmanlaajuiseksi markkinajohtajaksi, kuten hallitusten jäsenille esitetyissä asiakirjoissa todetaan. Teollisten hartsien osuus uuden yrityksen liiketoiminnasta on [<60] (*) prosenttia.

(7) Industri Kapital osti Nesteen Fortum-yhtymältä 30 päivänä marraskuuta 1999. Neste on maailman suurin liimahartsien valmistaja, jolla on vahva asema Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Vuoden 1998 myyntilukujen perusteella Neste tuotti 1 980 miljoonaa tonnia liimahartsia maailmanlaajuisesti. Borden Chemical UK Ltd, jäljempänä 'Borden', oli 1 950 miljoonalla tonnilta toiseksi suurin tuottaja ja Georgia Pacific noin 1 500 miljoonalla tonnilla kolmanneksi suurin. Dyno on tällä hetkellä maailman neljänneksi suurin liimahartsin tuottaja, jonka asema on vahva Euroopassa ja Aasiassa. Vuonna 1998 Dyno tuotti [noin 1 miljardi] (*) tonnia liimahartsia.

(8) Industri Kapital on ilmoittanut, että Nesteen ja Dynon tärkeimmät asiakkaat formaldehydipohjaisten liimahartsien alalla löytyvät puulevyteollisuudesta eli vanerin, lastulevyn, puolikovan MDF-kuitulevyn ja OSB-levyjen (Oriented Strand Board) valmistuksesta.

III **KESKITTYMÄ**

(9) IK 1997 ja IK 2000 ovat niin kutsuttuja pääomasijoitusrahastoja. Ne eivät ole oikeushenkilöitä vaan perustuvat rahastojen sijoituksia hallinnoivien yhtiöiden IK 97 Ltd:n ja IK 2000 Ltd:n sekä sijoittajien välisiin sopimusjärjestelyihin. IK 97 Ltd ja IK 2000 Ltd on perustettu Jerseyn saaren lakien mukaisesti. Ne käyttävät äänioikeutta osakesalkkuunsa kuuluvissa yhtiöissä. Sijoittajilla ei ole äänioikeutta.

(10) IK 97 Ltd ja IK 2000 Ltd ovat kokonaan Industri Kapital Europa BV:n omistuksessa. Tämän puolestaan omistaa Industri Kapital Europa NV. Industri Kapital väittää ilmoituksessa, että tietyille IK 1997:n sijoittajille annettujen 'lupausten' mukaisesti joillekin sijoittajille on taattu edustus IK 97 Ltd:n hallituksessa. Industri Kapital toteaa ilmoituksessa lisäksi, että IK 97 Ltd:n lupa harjoittaa toimintaa sijoitusyhtiönä Jerseyn saaren lakien mukaisesti edellyttää, että sijoittajilla, joiden sijoituksia IK 97 Ltd hallinnoi, on enemmistö IK 97 Ltd:n hallituksessa. Tämän vuoksi Industri Kapitalin mielestä voidaan väittää, että IK 97 Ltd ja Industri Kapital Europa BV. ovat erillisiä taloudellisia yksiköitä.

(11) Vastauksessaan muodolliseen tietopyyntöön Industri Kapital on kuitenkin vahvistanut, että mainitut 'lupaukset' on annettu suullisesti eikä Industri Kapital ole tehnyt muistiinpanoja tai pöytäkirjaa, jossa mainittaisiin kyseiset lupaukset tai niiden tekohetki, eivätkä 'lupaukset' Industri Kapitalin mielestä ole oikeudellisesti sitovia. Industri Kapital on lisäksi vahvistanut, että toisin kuin sen aiemmassa lausunnossa todetaan, Jerseyn laki ei edellytä, että sijoittajat ovat edustettuina sijoituksia hallinnoivan yhtiön hallituksessa. IK 97 Ltd:n lupa harjoittaa liiketoimintaa edellyttää ainoastaan, että sen on ilmoitettava muutoksista hallituksen kokoonpanossa asiasta vastaavalle viranomaiselle. Siten IK 97 Ltd:n hallituksen kokoonpanosta voi päättää yrityksen ainoa osakkeenomistaja, Industri Kapital Europa BV.

(12) Edellä esitetyn perusteella komissio päättelee, että viime kädessä määräysvaltaa Dynossa käyttää Industri Kapital NV.

IV **YHTEISÖNLAAJUINEN ULOTTUVUUS**

(13) Industri Kapitalin ja Dynon yhteenlaskettu maailmanlaajuinen liikevaihto ylittää 5 000 miljoonaa euroa (Industri Kapital 6 475 miljoonaa euroa; Dyno 1 200 miljoonaa euroa). Kummankin liikevaihdosta kertyy yhteisön alueelta yli 250 miljoonaa euroa (Industri Kapital 4 427 miljoonaa euroa; Dyno 250 miljoonaa euroa), mutta niiden omasta yhteisön alueelta kertyneestä kokonaisliikevaihdosta yli kaksi kolmasosaa ei ole kertynyt yhdestä ja samasta jäsenvaltiosta. Tämän perusteella ilmoitettu toimenpide on ulottuvuudeltaan yhteisönlaajuinen. Se muodostaa ETA-sopimuksen 57 artiklan ja kyseisen sopimuksen pöytäkirjassa 24 olevan 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisen yhteistyötapauksen ja komission on näin ollen tehtävä arviointinsa yhteistyössä EFTAn valvontaviranomaisen kanssa ETA-sopimuksen 58 artiklan mukaisesti.

V **KILPAILUA KOSKEVA ARVIOINTI**

(14) Toimenpide johtaa horisontaalisiin päällekkäisyyksien Dynon ja Nesteen välillä. Horisontaalisia päällekkäisyyksiä muodostuu lisäksi Industri Kapitalin määräysvallassa olevan Arcan ja Polimoonin välillä muovisten materiaalinkäsittelyjärjestelmien alalla.

A MERKITYKSELLISET TUOTEMARKKINAT

1 **Formaldehydipohjaiset liimahartsit**

(15) Sekä Dyno että Neste toimivat formaldehydipohjaisten liimahartsien valmistuksen alalla. Ne tuottavat liimahartseja pääasiassa samoihin, erityisesti puuteollisuuden sovelluksiin.

(*) Luottamuksellisten tietojen paljastamisen estämiseksi on päätöksen tätä toisintoa toimituksellisesti muutettu. Muutetut kohdat on merkitty hakasulkeilla ja tähdellä.

(16) Industri Kapital selittää, että urea-formaldehydihartseja (eli UF/(M)UF-hartseja) ja fenoliformaldehydihartseja (eli PF/P(R)F-hartseja) voidaan toimittaa eri sekoituksina, joiden ominaisuudet ovat erilaisia esimerkiksi vedenja/tai lämmönkestävyyden ja kovuuden suhteen. UF/(M)UF-hartsit yhdistetään melamiinin kanssa lämpöä, valoa, kosteutta ja vettä kestäviksi sovelluksiksi tai sovelluksiksi, jotka edellyttävät kovuutta. PF/P(R)F-hartsit yhdistetään resorsinolin kanssa hyvän sitovuuden saamiseksi esimerkiksi liimapuukannatteissa. UF/(M)UF-hartsi on väritöntä ja PF/P(R)F-hartsi punertavaa.

(17) Industri Kapital toteaa, että UF/(M)UF-hartseja käytetään pääasiassa liimaavana sideaineena erilaisissa puulevysovelluksissa, esimerkiksi lastulevyissä, MDF- ja OSB-levyissä ja vanerissa. Industri Kapital toteaa lisäksi, että myös PF/P(R)F-hartseja käytetään merkittävässä määrin puulevysovelluksissa. Industri Kapitalin mukaan sekä UF/(M)UF- että PF/P(R)F-hartseja käytetään myös liimapuussa, vanereissa, parketeissa, paperin laminoinnissa ja impregnoinnissa, eristesovelluksissa ja valimojen prosesseissa. Vaikka Industri Kapital väittää, että kysynnän puolesta UF/(M)UF- ja PF/P(R)F-hartseja voidaan jossain määrin käyttää samoihin sovelluksiin, se kuitenkin esittää, että UF/(M)UF-hartsien ja PF/P(R)F-hartsien olisi katsottava kuuluvan eri tuotemarkkinoille esimerkiksi kustannussyiden ja perinteiden vuoksi. Tähän liittyen Industri Kapital on toimittanut tietoja, jotka osoittavat, että PF/P(R)F-hartsit ovat 60—70 prosenttia kalliimpia kuin UF/(M)UF-hartsit.

(18) Industri Kapital toteaa lisäksi, että joissain sovelluksissa formaldehydiä sisältämättömät liimahartsit (isosyanaatti (P-MDI) ja polyvinyyliasetaatti (PVAc)) ovat formaldehydipohjaisten liimahartsien tehokkaita korvikkeita. Industri Kapital väittää, että P-MDI:tä käytetään usein korvikkeena vedenkestävissä puupaneeleissa ja myös PVAc:tä käytetään tukirakenteita lukuun ottamatta puuteollisuuden sovelluksissa, esimerkiksi liitännöissä.

(19) Industri Kapital toteaa lopuksi myös, että tarjonnan kannalta tarkasteltuna useimmat formaldehydipohjaisten liimahartsien tuottajat valmistavat sekä UF/(M)UF- että PF/P(R)F-hartseja. Industri Kapitalin mukaan tuotannon perusperiaatteet, perustekniikka ja taitotieto ovat samat kaikissa formaldehydipohjaisissa liimahartseissa ja kaikissa sovelluksissa. Industri Kapital väittää lisäksi, että tuotantolinjat voidaan helposti muuttaa UF/(M)UF-hartsien tuotannosta PF/P(R)F-hartsien tuotantoon eikä tästä aiheudu merkittäviä kustannuksia.

a) *Kysyntäpuoli*

(20) Komission tutkimus vahvistaa, että kysynnän kannalta UF/(M)UF-hartsien ja PF/P(R)F-hartsien olisi katsottava kuuluvan eri tuotemarkkinoille. Asiakkaat puulevyteollisuuden, hartsilla impregnoitujen papereiden, eristemateriaalien ja valimoteollisuuden alalla ovat todenneet, että mainitun kahden hartsin keskinäinen korvattavuus on teknisistä syistä vähäistä. Kyseiset tekniset syyt liittyvät sekä itse tuotteeseen, hartsin yleisiin ominaisuuksiin että käytettäviin teknisiin prosesseihin. Verrattuna PF/P(R)F-hartseihin UF/(M)UF-hartsit ovat väriltään vaaleita, nopeammin kovettuvia, kovempia ja valokaaren siedoltaan parempia. UF/(M)UF-hartsit eivät kuitenkaan ole yhtä kestäviä, niillä on taipumus murtua kuumassa ja kylmässä vedessä ja ne kestävät huonommin kemikaalien vaihtelevuutta. Tutkimus osoittaa myös, että korvattavuus ei ole mahdollista huomattavien hintaerojen vuoksi; PF/P(R)F-hartsit ovat kalliimpia.

(21) Vanerintuottajat ovat lisäksi todenneet, että UF/(M)UF- ja PF/P(R)F-hartsit eivät ole toistensa korvikkeita vanerin valmistuksessa, koska UF/(M)UF-hartsit eivät ole vedenkestäviä eivätkä sovellu vanerintuottajan pääsovelluksiin, joita ovat rakennus- ja kuljetusteollisuus. Tähän liittyen asiakkaat ovat todenneet, että vaikka UF/(M)UF-hartsipohjaisen liiman kosteudensietoa voidaan parantaa lisäämällä siihen melamiinia, tämä ei tee liimasta säänkestävää.

(22) Tutkimus osoittaa, että yhtä teollisuudenalaa varten kehitettyjen hartsien korvaaminen toisen teollisuudenalan hartseilla ei juurikaan ole mahdollista. Asiakkaat ovat todenneet, että hartsit räätälöidään jokaista loppusovellusta varten ja ne poikkeavat toisistaan kuiva-ainepitoisuudeltaan sekä polymeroinnin määrän ja lisäaineiden osalta. Asiakkaiden mukaan kyseisillä tekijöillä on vaikutusta reaktiivisuuteen, viskositeettiin, kylmätartuntaan (esipuristusominaisuudet) ja liiman pinta-aktiivisuuteen yhdessä käytettävän kovetusjärjestelmän kanssa.

(23) Tutkimus osoittaa lisäksi, että formaldehydipohjaisia liimahartseja ei yleensä voida korvata formaldehydiä sisältämättömillä liimahartseilla. Asiakkaat ovat todenneet, että korvaaminen vaikuttaisi tuotteen laatuun ja edellyttäisi muutoksia tuotantoprosessiin, kuten uusia tuotantolinjoja. Komission kyselyihin vastanneet asiakkaat ovat lisäksi todenneet, että formaldehydipohjaisten liimahartsien korvaaminen esimerkiksi PVAc:llä ei ole realistinen vaihtoehto, koska PVAc on noin viisi kertaa kalliimpaa kuin PF/P(R)F-hartsit. Tutkimus osoittaa myös, että PVAc ja PMD-I ovat vaarallisia aineita ja niiden käyttöä säännellään joissain jäsenvaltioissa. Kaiken kaikkiaan tutkimus osoittaa, että PVAc:n ja PMD-I:n käyttöön liittyvät rajoitukset ovat sellaisia, että kustannusten, laitteiden, prosessien ja terveyssyiden kaltaiset tekijät käytännössä rajoittavat korvattavuutta.

b) *Tarjontapuoli*

(24) Tutkimus vahvistaa Industri Kapitalin väitteen, että molempien liimahartsityyppien valmistusprosessi ja laitteet ovat pääosin samanlaiset. Kaikki formaldehydipohjaiset liimahartsit tehdään sekoittamalla erilaisia reagoivia aineita keskenään. Lopullisen hartsin haluttu

molekyylijakauma saavutetaan säätelemällä erilaisia parametrejä kuten lämpötila ja pH. Reagoivien aineiden molekyylit yhdistetään toisiinsa ketjuina eli polymeroidaan samalla kun nesteen viskositeetti laskee. Kun on päästy haluttuun tulokseen, jäljelle jäänyt vesi poistetaan toisinaan haihdutusvaiheessa.

(25) UF/(M)UF-hartseja valmistetaan kontrolloimalla formaldehydin reagointia urean kanssa. PF/P(R)F-hartseja valmistetaan tiivistämällä fenolista tai korvaamalla fenoli formaldehydillä. Tutkimus osoittaa, että valmistusprosessi on suhteellisen suoraviivainen, polymerisointitekniikka yleisesti tunnettu ja vuosien saatossa vakiintunut.

(26) Tutkimus osoittaa kuitenkin, että tuotannon vaihtaminen on yleensä aikaa vievää ja kallista, jos valmistaja tuottaa vain yhtä lajia formaldehydipohjaisia liimahartseja. UF/(M)UF-hartsien tuotannon vaihtamisesta PF/P(R)F-hartsien tuotantoon Industri Kapital on todennut, että formaldehydin ja fenolin välisissä reaktioissa vapautuu runsaasti ylimääräistä lämpöä. Tästä syystä ja koska fenoli on myrkyllistä, on asennettava kunnolliset jäähdytys- ja turvajärjestelmät. Kilpailijat ovat vahvistaneet, että PF/P(R)F-hartsit ovat eksotermisia ja edellyttävät suurempaa tilaa lämmön siirrolle. Tutkimus osoittaa myös, että PF/P(R)F-hartseja valmistetaan yleensä kapasiteetiltaan pienemmissä reaktoreissa kuin UF/(M)UF-hartseja. Fenolia sisältävien tuotteiden valmistaminen edellyttää lisäksi erityisiä ympäristölupia. PF/P(R)F-hartsien tuotannon vaihtamisesta UF/(M)UF-hartsien tuotantoon Industri Kapital on todennut, että PF/P(R)F:n tuotantoon käytettävään reaktoriin ei tarvitse tehdä muita muutoksia UF/(M)UF-hartsien tuotannon aloittamista varten kuin ehkä asentaa uusi kuivatuotteiden syöttöjärjestelmä, koska urea ja melamiini ovat kuivia tuotteita kun taas fenoli osapuolten mukaan on nestemäistä. Industri Kapital on todennut, että tällainen investointi voidaan tehdä muutamassa kuukaudessa ja ilman merkittäviä kustannuksia.

(27) Vaikkakin siirtyminen PF/P(R)F-hartsien tuotannosta UF/(M)UF-hartsien tuotantoon voikin olla helpompaa kuin päinvastoin, tutkimus osoittaa, että kumpaankaan suuntaan siirtymistä ei voida tehdä ilman viivettä ja lisäkustannuksia. Siitä, voivatko valmistajat tuottaa erityyppisiä hartseja samalla tuotantolinjalla, kilpailijat ovat todenneet, että eri hartsien tuotantoa voidaan ehkä vaihdella eri loppusovellusten mukaisesti, mutta vaihtaminen edellyttää erityisiä teknisiä toimenpiteitä. Huomiota on kiinnitettävä epäpuhtauksien siirtymiseen, lämpötilan säätöön, reaktorin puhdistamiseen ja varastointijärjestelmiin. Vaikka Industri Kapital on todennut, että niin sanotut monikäyttöreaktorit mahdollistavat vaihtelun eri hartsien tuotannon välillä, lähes kaikilla komission tiedusteluihin vastanneilla kilpailijoilla on jokaiselle hartsille oma tuotantolinjansa.

(28) Kilpailijat ovat ilmoittaneet, että ne valmistavat hartseja eri loppusovelluksia varten ja jokaisen hartsilajin koostumus ja kondensaatio vaihtelevat loppukäytön ja sovellusmenetelmän mukaisesti. Komissiolle on kuitenkin osoitettu, että siirtyminen yhden hartsin valmistuksesta toiseen ei ole vaikeaa edellyttäen, että hartsi kuuluu samaan hartsiryhmään (UF/(M)UF tai PF/P(R)F).

(29) P-MDI- ja PVAc-hartsien valmistuksesta tutkimus osoittaa, että kyseisiä hartseja ei voida tuottaa laitoksissa, jotka on suunniteltu formaldehydipohjaisten hartsien tuotantoon. Esimerkiksi P-MDI-hartsien tuotantoprosessi on monimutkainen ja riskialtis, tekniikka ei ole yleisesti käytössä eikä eräitä tärkeimpiä raaka-aineita ole yleisesti saatavilla.

c) *Päätelmä*

(30) Edellä esitetyn perusteella ja tämän päätöksen osalta komissio katsoo, että UF/(M)UF-hartsit ja PF/P(R)F-hartsit muodostavat kysynnän kannalta eri tuotemarkkinat. Komissio katsoo lisäksi, että tarjontapuolella ei ole riittävästi korvattavuutta, jotta UF/(M)UF-hartsit ja PF/P(R)F-hartsit voitaisiin sijoittaa samoille markkinoille tarjontapuolella. Koska Dynon ja Nesteen toiminnassa on päällekkäisyyksiä pääasiassa puuteollisuuden sovelluksissa, kysymys siitä, olisiko jokaiselle hartsityypille määriteltävä kapeammat alamarkkinat, voidaan jättää tässä päätöksessä avoimeksi, koska toimenpide sellaisena kuin se on ilmoitettu johtaa määräävän aseman luomiseen siitä riippumatta, arvioidaanko sitä PF/P(R)F-hartsien tasolla yleensä vai puuteollisuuden sovelluksissa käytettävien hartsien tasolla erikseen.

2 **Formaldehydi**

(31) Formaldehydiä valmistetaan metanolista, ja se on väritön kaasuseos, joka liukenee veteen (formaliini). Sitä käytetään pääasiassa UF/(M)UF- ja PF/P(R)F-hartsien valmistuksessa, muoveissa ja erilaisissa teollisuuden erikoiskemikaaleissa, esimerkiksi maalien ja päällysteiden säilöntäaineena.

(32) Sekä Dyno että Neste valmistavat formaldehydiä pääasiassa omiin tarpeisiinsa eli hartsien tuotantoaan varten. Noin [<30] (*) prosenttia Nesteen ja [<15] (*) prosenttia Dynon tuottamasta formaldehydistä menee myyntiin.

(33) Industri Kapital toteaa, että formaldehydi muodostaa erilliset tuotemarkkinat, koska sillä ei ole realistisia korvikkeita kemiallisena rakenneaineena eikä hinnan puolesta. Komission tutkimus vahvistaa tämän.

Päätelmä

(34) Edellä esitetyn perusteella ja tämän päätöksen osalta komissio katsoo, että formaldehydi muodostaa erilliset merkitykselliset tuotemarkkinat.

3 **Metanoli**

(35) Metanoli on kirkas, väritön neste, jota saadaan pääasiassa maakaasusta. Sillä on kaksi pääsovellusta: metanolin avulla valmistetaan formaldehydiä, etikkahappoa ja erilaisia muita kemiallisia lisäaineita, jotka muodostavat useiden johdannaistuotteiden perustan. Metanolia käytetään myös polttoaineteollisuudessa lyijyttömän bensiinin valmistuksessa. Industri Kapitalin mukaan metanoli muodostaa erilliset merkitykselliset tuotemarkkinat.

(36) Sekä Dyno että Neste ostavat metanolia Methanorilta, joka on Dynon, Akzo Noblen ja DSM Melaminen yhteisyritys. Dyno omistaa Methanorista 40 prosenttia, Akzo Noble ja DSM Melamine molemmat 30 prosenttia. Dyno ja Neste myyvät lisäksi pieniä määriä metanolia kolmansille. Siten Dynon ja Nesteen välillä on sekä horisontaalinen että vertikaalinen suhde.

Päätelmä

(37) Komissio katsoo metanolin muodostavan erilliset tuotemarkkinat ([4]).

4 **Materiaalinkäsittelyjärjestelmät**

(38) Sekä Industri Kapital, tytäryhtiönsä Arca Systems AB:n kautta, jäljempänä 'Arca', että Polimoon valmistavat muovisia materiaalinkäsittelytuotteita. Muovisten materiaalinkäsittelyjärjestelmien tuotannossa voidaan käyttää erilaisia tekniikoita kuten ruiskuvalua, muottiinpuhallusta ja rotaatiomuovausta. Tuotteita ovat pääasiassa erilaiset laatikot (sisäkkäin menevät laatikot, pinottavat laatikot) ja kuormalavat, joita käytetään tavaroiden kuljettamiseen ja varastointiin valmistus- ja jakelusektorilla sekä vähittäiskaupassa, sekä alustat ja korit, joita ruuan ja juomien valmistajat ja jakelijat käyttävät pullojen tai muiden nestepakkausten kuljettamiseen ja varastointiin. Materiaalinkäsittely suunnitellaan usein yhteiskäytössä olevaksi järjestelmäksi, joka kerää kuljetuspakkaukset, jotta jakeluyhtiö tai valmistaja voi käyttää ne uudelleen. Tuottajat valmistavat standardoituja materiaalinkäsittelytuotteita mutta myös asiakkaiden eritelmien mukaisia tuotteita. Tutkimuksen aikana Industri Kapital totesi, että myös muoviset kokoonpantavat kuormalavalaatikot, muoviset kuormalavat ja muoviset pienten osien varastointijärjestelmät kuuluvat materiaalinkäsittelytuotteiden markkinoille.

(39) Industri Kapital on maininnut ilmoituksessa kolme aluetta, joilla Arcan ja Polimoonin materiaalinkäsittelytuotteet menevät päällekkäin: pinottavat laatikot, sisäkkäin menevät laatikot ja pulloalustat.

(40) Pinottavia laatikoita käyttää pääasiassa tehdasteollisuus sisäisessä materiaalien/osien käsittelyssään.

(41) Sisäkkäin meneviä laatikoita käytetään pääasiassa ruuan käsittelyyn ja kuljetukseen. Laatikoita on saatavilla kannellisina tai ilman kantta ja eri kokoisina. Arcan valmistamien laatikoiden koko on 18—87 litraa ja Polimoon on erikoistunut kahteen laatikkotyyppiin, 37-litraiseen ja 50-litraiseen. Laatikot menevät tyhjinä ollessaan sisäkkäin.

(42) Pulloalustoja käytetään juomapullojen kuljettamiseksi vähittäismyymälään ja pullojen esillepanoon myymälässä. Pulloalustat ovat suhteellisen uusi tuote, joka on viime aikoina alkanut korvata perinteisiä pullokoreja. Alustalla pullot näkyvät paremmin kuin koreissa ja ovat siten houkuttelevasti esillä. Alustojen käyttö tekee lisäksi lastaamisesta helpompaa ja joustavampaa. Tällä hetkellä pulloalustoja käytetään pääasiassa PET:stä valmistetuille pulloille. Industri Kapitalin mukaan pulloalustat valmistetaan tavallisesti asiakkaiden erityisestä pyynnöstä, koska asiakkaiden pullot ovat muodoltaan ja kooltaan erilaisia. Tämän vuoksi erilaisia pulloja ei voida pinota samalle alustalle, koska pullot ovat eri muotoisia ja kokoisia. Industri Kapital toteaa kuitenkin, että yhdelle asiakkaalle toimittava valmistaja voi helposti muuttaa tuotantonsa vastaamaan toisen asiakkaan eritelmiä.

(43) Molemmat yritykset valmistavat myös muovisia koreja pullojen varastointia ja kuljetusta varten. Tämän lisäksi molemmat yritykset valmistavat muovisia kuormalavoja ja muovisia pienten osien varastointijärjestelmiä. Arca valmistaa myös muovisia kokoonpantavia kuormalavalaatikoita.

(44) Industri Kapitalin mukaan merkitykselliset tuotemarkkinat kattavat kaikentyyppiset materiaalinkäsittelytuotteet eikä tarkempi jaottelu tuotelajin perusteella ole tarpeen. Industri Kapital toteaa lisäksi, että puu, metalli, pahvi ja muovi ovat materiaalinkäsittelytuotteissa toisensa pitkälle korvaavia valmistusmateriaaleja. Kaiken kaikkiaan Industri Kapital toteaa, että merkitykselliset tuotemarkkinat kattavat kaikki materiaalinkäsittelytuotteiden valmistusmateriaalit.

([4]) Ks. komission päätös, tehty 31 päivänä maaliskuuta 1993, asia IV/M.331 — Fletcher Challenge/Methanex.

(45) Eri valmistusmateriaalien korvattavuudesta komission tutkimus osoittaa, että korvattavuus on rajallista sekä kysyntä- että tarjontapuolella. Tutkimus osoittaa, että lähes kaikki asiakkaat käyttävät muovista tehtyjä laatikoita tai alustoja eivätkä vaihtaisi muihin valmistusmateriaaleihin, jos hinnat nousisivat 5—10 prosenttia. Muovituotteita ei siten voida korvata muista materiaaleista valmistetuilla tuotteilla. Tarjonnasta kilpailijat ovat todenneet, että materiaalien ja prosessien vaihtaminen on erittäin vaikeaa ja puun, metallin ja muovin perusominaisuudet tekevät suoran muuntamisen mahdottomaksi. Komissiolle on mainittu esimerkkinä, että puulaatikoiden valmistajan olisi varauduttava 15 miljoonan euron kustannuksiin, jos se haluaisi päästä ruiskuvalettujen muovilaatikoiden markkinoille. Tällainen markkinoille tulo edellyttäisi myös erityistä taitotietoa ja kestäisi jopa kaksi vuotta.

(46) Periaatteessa käyttäjä voi korvata yhdenlaiset materiaalinkäsittelytuotteet muunlaisilla materiaalinkäsittelytuotteilla. Pulloalustojen osalta asiakkaat ovat todenneet, että vaihtaminen on vaikeaa, koska alustat ovat osa integroitua järjestelmää. Osa kolmansista on todennut, että sisäkkäin menevät laatikot ja pinottavat laatikot ovat toisensa korvaavia. Elintarviketeollisuudessa käytettävien laatikoiden on kuitenkin sovittava ja oltava hyväksyttyjä elintarvikkeiden käsittelyyn. Mainittujen laatikkotyyppien hinnat ja kuljetuskustannukset ovat lisäksi erilaiset. Vaikka useimmat materiaalinkäsittelyjärjestelmien tuottajat pystyvät valmistamaan erilaisia tuotteita, tarjonnan korvattavuuden tarkastelu ei johda siihen tulokseen, että kaikki materiaalinkäsittelytuotteet kuuluvat samoille tuotemarkkinoille. Tuotannon vaihtaminen edellyttäisi investointeja uusiin muotteihin ja aiheuttaisi siten merkittäviä kustannuksia.

Päätelmä

(47) Edellä esitetyn perusteella tuntuisi aiheelliselta analysoida keskittymän vaikutuksia jokaiseen tuoteryhmään erikseen. Industri Kapitalin toimittamien lukujen mukaan keskittymä johtaisi kuitenkin määräävän aseman luomiseen tai vahvistumiseen, vaikka kaikki materiaalinkäsittelytuotteet kuuluisivat samoille tuotemarkkinoille. Markkinoiden tarkka määritelmä voidaan siten jättää avoimeksi.

5 **Muoviastiat**

(48) Dyno, tytäryhtiönsä Superfos AS:n kautta, jäljempänä 'Superfos', ja Polimoon toimivat pakkaamiseen käytettyjen muoviastioiden valmistuksen alalla. Tällaisia ovat muovista valmistetut kanisterit, sangot, purkit ja tynnyrit, joita käytetään jakelu- ja vähittäissektoreilla, esimerkiksi elintarviketeollisuudessa, kemianteollisuudessa ja lääketeollisuudessa.

(49) Industri Kapital ilmoittaa, että Superfos ja Polimoon eivät ensisijaisesti toimi pakkausmarkkinoiden samoilla segmenteillä. Polimoon on erikoistunut suuriin (enintään 50 litran) kanistereihin ja tynnyreihin, joita käytetään pääasiassa kemianteollisuudessa / teknisillä aloilla. Superfos on erikoistunut pienempiin astioihin (50 ml — 33 litraa), joita käytetään elintarviketeollisuudessa, kemianteollisuudessa / teknisillä aloilla ja lääketeollisuudessa. Industri Kapital on havainnut päällekkäistä toimintaa seuraavilla segmenteillä: alle 2 litran purkit ja rasiat, 2—35 litran säiliöt ja alle 5 litran pullot ja kanisterit.

(50) Industri Kapitalin mukaan merkitykselliset tuotemarkkinat ovat pakkausmarkkinat, jotka kattavat kaikenlaiset materiaalit (metalli, lasi, pahvi, muovi). Asiakkaat ovat kuitenkin ilmoittaneet, että erityisesti markkinointisyistä ne eivät voisi vaihtaa tietyntyyppisestä astiasta toisenlaiseen. Räätälöidyillä tai asiakaskohtaisesti suunnitelluilla tuotteilla on merkittävä asema tiettyjen kulutushyödykkeiden, kuten voiteluöljyjen, elintarvikkeiden, vauvanhoitotuotteiden ja kosmetiikan, markkinoilla. Siirtyminen erilaiseen ja erikokoiseen astiaan voisi lisäksi edellyttää teknisiä muutoksia täyttölinjoihin eikä tästä syystä olisi mahdollista ilman muutoksia koneisiin ja työstömenetelmiin sekä investointeja. Tämä koskee vielä enemmän vaihtelua eri valmistusmateriaalien välillä.

(51) Tarjonnasta komission tutkimus osoittaa, että muoviastioiden valmistuksessa käytetään erilaisia tekniikoita. Komissiolle on esimerkiksi ilmoitettu, että päältä suljettuja ja avoimia säiliöitä voidaan valmistaa käyttämällä puhallusmuovaustekniikkaa, kun taas kannella varustetut avoimet säiliöt valmistetaan yleensä ruiskuvalu- tai lämpömuovaustekniikkaa käyttäen. Ellei valmistajalla ole kaikkia näitä valmistusprosesseja ja -linjoja, mahdollisuudet vaihtaa yhdestä tuotantotekniikasta toiseen ilman investointikustannuksia ja nopeasti ovat rajalliset. Komissiolle on lisäksi ilmoitettu, että harva yritys tarjoaa muoviastioiden koko tuotesarjaa; yritykset keskittyvät tiettyihin kokoihin, sovelluksiin ja asiakasryhmiin.

Päätelmä

(52) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että eri materiaaleista valmistettuja astioita ei ole perusteltua sijoittaa samoille markkinoille. Komissio katsookin, että merkitykselliset markkinat rajoittuvat muoviin.

(53) Markkinoiden tarkka määritelmä ja se, muodostavatko edellä luetellut segmentit erillisiä alamarkkinoita, voidaan jättää avoimeksi, koska toimenpiteen soveltuvuus yhteismarkkinoille ei aiheuta kilpailuongelmia riippumatta siitä, millaista markkinoiden määritelmää käytetään.

B MERKITYKSELLISET MAANTIETEELLISET MARKKINAT

1 **Formaldehydipohjaiset liimahartsit**

(54) Industri Kapitalin mukaan UF/(M)UF- ja PF/P(R)F-hartseja tuotetaan ja niillä käydään kauppaa kaikkialla Euroopassa, niitä kuljetetaan pitkiä matkoja ja niillä käydään usein rajatylittävää kauppaa. Tämän vuoksi Industri Kapital esittää, että UF/(M)UF- ja PF/P(R)F-hartsien maantieteelliset markkinat ovat vähintään ETA:n laajuiset, mutta niihin pitäisi mahdollisesti sisältyä myös Baltian maat, osa Venäjää sekä Itä- ja Keski-Euroopan maita.

(55) Jäljempänä kuvailluista syistä komissio kuitenkin katsoo, että Suomen osalta formaldehydipohjaisten liimahartsien markkinat ovat kansalliset. Norjassa markkinat ovat joko kansalliset tai enintään myös Ruotsin kattavat.

(56) Asiakkailta saadut huomautukset viittaavat siihen, että toimenpiteen vaikutuksia olisi arvioitava kansallisella tai enintään alueellisella tasolla. Tuontia ei yleensä pidetä realistisena vaihtoehtona, mikä johtuu ennen kaikkea korkeista kuljetuskustannuksista. Vastauksissaan komission tiedusteluihin asiakkaat ovat todenneet, että kuljetuskustannusten osuus hartsien myyntihinnasta voi olla jopa 30 prosenttia ja formaldehydipohjaisten liimahartsien kuljetussäde on 400—700 km. Formaldehydipohjaisia liimahartseja väitetään myytävän painoonsa nähden suhteellisen alhaiseen hintaan ja kuljetuksia pidetään tärkeänä kustannustekijänä.

(57) On syytä todeta, että Industri Kapital on itse todennut asiakasläheisyyden olevan tärkeää kuljetuskustannusten vuoksi. Tähän liittyen Industri Kapital on toimittanut tietoja kuljetuskustannuksista. Industri Kapitalin mukaan rekkakuljetusten kustannukset ovat [< 1] (*) Saksan markkaa tonnia ja kilometriä kohden, jos asiakas sijaitsee lähellä. Jos etäisyys on vähintään 100 km, kuljetuskustannukset ovat [< 0,5] (*) Saksan markkaa/tonni, ja [< 0,5] (*) Saksan markkaa/tonni, jos etäisyys on vähintään 700 km. Toisin sanoen lähellä sijaitseva asiakas maksaa enintään [< 30] (*) Saksan markkaa/tonni ja 100—700 kilometrin päässä sijaitseva asiakas [> 100] (*) Saksan markkaa/tonni eli neljä kertaa enemmän kuin lähellä sijaitseva asiakas.

(58) Tutkimus osoittaa myös, että hartsit edellyttävät erikoiskuljetuksia, koska ne ovat herkästi pilaantuvia tuotteita. Tämän osalta komissiolle on ilmoitettu, että esimerkiksi puuteollisuuden sovelluksissa ja eristetarkoituksissa käytettävien PFlP(R)F-hartsien kuljettaminen edellyttää erikoissäiliöitä ja -olosuhteita, koska tuote vahingoittuu, jos lämpötila laskee alle tietyn rajan. Erikoiskuljetukset nostavat lopputuotteen hintaa mutta voivat myös vaikuttaa hartsin varastointikestävyyteen. Eräät asiakkaat ovatkin todenneet, että jos lämpötila nousee yli 20 Celsius-asteen, tuotteen varastointikestävyys laskee merkittävästi. Industri Kapital on itsekin todennut hallituksen jäsenille esitetyissä asiakirjoissa, että teollisten hartsien varastointiaika on lyhyt eikä niitä voida kuljettaa pitkiä matkoja.

(59) Myös asiakkaat vaneri- ja eristemateriaaliteollisuuden alalla ovat todenneet, että formaldehydipohjaisten hartsien elinkaari on luonnostaan lyhyt. Esimerkiksi joidenkin vaneriteollisuudessa käytettyjen hartsien elinkaaren väitetään olevan vain kolme viikkoa. Tämä rajoittaa varastointimahdollisuuksia ja tekee lyhyet toimitusvälit välttämättömiksi, mikä korostaa lähellä sijaitsevien asiakkaiden merkitystä. Tästä seuraa, että varastot ovat alalla pieniä.

(60) Tutkimus osoittaa lopuksi, että uusien hartsien kehittäminen on hidas prosessi, jossa toimittajan ja asiakkaan on tehtävä tiivistä yhteistyötä. Kolmannet ovat ilmoittaneet, että käytännössä toimittajan sijainti lähellä asiakkaan tuotantolaitosta helpottaa yhteistyötä.

(61) Vaneriteollisuuden, eristemateriaalien ja hartsilla impregnoitujen paperien alalla toimivat suomalaiset asiakkaat ovat ilmoittaneet komissiolle, että ne hankkivat tarvitsemansa hartsin Suomesta.

(62) Industri Kapitalin toimittamat tiedot osoittavat, että Neste toimittaa suurimman osan suomalaisen laitoksensa tuottamasta UF/(M)UF-hartsista Suomeen ([< 80] (*) prosenttia) ja pieniä määriä Norjaan ([< 10] (*) prosenttia). Industri Kapital ei ole selvittänyt, minne loput [< 20] (*) prosenttia tuotannosta toimitetaan. Suurin osa Nesteen Suomessa tuottamasta PF/P(R)F-hartsista myydään sekin Suomessa ([> 80] (*) prosenttia). Pieniä määriä toimitetaan Ruotsiin ([< 10] (*) prosenttia) ja Norjaan ([< 10] (*) prosenttia). Industri Kapital ei ole selvittänyt, minne loput [< 10] (*) prosenttia tuotannosta toimitetaan. Dynon Suomen tehdas toimitti kaiken valmistamansa formaldehydipohjaisen liimahartsin Suomeen.

(63) Poikkeuksen sääntöön, jonka mukaan suurin osa tuotannosta jää valmistusmaahan, näyttää muodostavan Norja, jossa Dynolla on kaksi formaldehydipohjaista liimahartsia valmistavaa laitosta: yksi Lilleströmissä ja toinen Engenessä. Vuonna 1998 Engenen laitos valmisti [noin 60 000] (*) tonnia UF/(M)UF-hartseja ja [noin 6 000] (*) tonnia PF/P(R)F-hartseja. Pienempi Lilleströmin laitos valmisti [noin 20 000] (*) tonnia UF/(M)UF-hartseja ja [noin 3 000] (*) tonnia PF/P(R)F-hartseja. Pääosa suuremman Engenen laitoksen tuotannosta myytiin Norjaan ([< 90] (*) prosenttia UF/(M)UFhartseista ja [> 80] (*) prosenttia PF/P(R)F-hartseista), mutta Lilleströmin laitos toimitti vain [< 20] (*) prosenttia valmistamastaan UF/(M)UF-hartsista ja [< 30] (*) prosenttia PF/P(R)F-harteista

Norjaan. Suuri osa laitoksen tuotannosta vietiin Saksaan [> 20] (*) prosenttia, Itävaltaan [> 20] (*) prosenttia ja Ruotsiin [> 10] (*) prosenttia. Pienempiä määriä toimitettiin myös muihin jäsenvaltioihin. Pohjautuen tietoihin, jotka Industri Kapital toimitti ilmoituksessaan ja myöhemmin vastauksessaan komission kyselyyn, komissio on arvioinut, että Dynon kahden laitoksen kokonaisvienti on UF/(M)UF-hartsien osalta noin [>30] (*) prosenttia ja PF/P(R)F-hartsien osalta noin [> 10] (*) prosenttia.

(64) Vaikka on totta, että Dyno vie osan valmistamastaan formaldehydipohjaisesta liimahartsista muihin jäsenvaltioihin Manner-Euroopassa, tutkimus osoittaa, että tuonti Norjaan Manner-Euroopasta on käytännössä olematonta. Komission tiedusteluihin Norjassa vastanneista asiakkaista yksikään ei ilmoittanut hankkivansa formaldehydipohjaista liimahartsia Pohjoismaiden alueen ulkopuolelta. Vientiä yksinään ei voida pitää todisteena laajemmista maantieteellisistä markkinoista, koska Manner-Euroopasta tulevan tuonnin puuttuminen osoittaa, että tuonti ei ole Norjaan sijoittautuneiden asiakkaiden kannalta kilpailukykyinen vaihtoehto.

(65) Manner-Euroopan osalta tutkimus osoittaa, että asiakkaat hankkivat hartsinsa laajemmalta kuin kansalliselta pohjalta ja on todisteita siitä, että lähellä sijaitsevien maiden välillä on rajatylittävää kauppaa. Tämän vuoksi markkinat Manner-Euroopassa ovat kansallisia laajemmat.

(66) Industri Kapital on todennut, että asiakkaat voisivat hankkia formaldehydipohjaista liimahartsia Baltian maista, Venäjältä sekä Itä- ja Keski-Euroopan maista.

(67) Komission tutkimus osoitti kuitenkin, että yksikään hartsiasiakas, johon otettiin yhteyttä, ei tällä hetkellä tee hankintoja kyseisistä maista. Asiakkaat eivät pidä kyseisten maiden valmistajia realistisena vaihtoehtona, mikä johtuu korkeista kuljetuskustannuksia, hartsien suhteellisen lyhyestä varastointiajasta, laatusyistä, tiheiden toimitusten tarpeesta ja toimitusten varmuudesta pitkällä aikavälillä. Komission tiedusteluihin antamissaan vastauksissa asiakkaat ovat myös todenneet, että tuonti kyseisistä maista ei olisi mahdollista tarvittavien erilaisten hartsien määrän vuoksi ja koska toimittajien tuotevalikoima ja laatu Baltian maissa, Venäjällä sekä Itä- ja Keski-Euroopan maissa ei ole riittävä, mikä johtuu käytettävän tekniikan vanhentuneisuudesta. Tästä asiakkaat ovat todenneet, että ainoa valmistaja, jolla on riittävästi taitotietoa formaldehydipohjaisista liimahartseista, Riiassa sijaitseva Lignums, valmistaa hartseja Nesteen lisenssillä.

Päätelmä

(68) Edellä esitetyn perusteella ja tämän päätöksen osalta komissio katsoo, että Suomi muodostaa erilliset merkitykselliset maantieteelliset markkinat. Norjan osalta kysymys siitä, muodostaako Norja erilliset merkitykselliset maantieteelliset markkinat vai olisiko maantieteellistä ulottuvuutta laajennettava sisältämään myös Ruotsi, voidaan jättää avoimeksi, koska käytetty markkinoiden määritelmä ei muuta asian arviointia olennaisesti. Ei voida kuitenkaan sulkea pois mahdollisuutta, että muissa loppusovelluksissa kuin puuteollisuudessa käytettävien erilaisten hartsien maantieteellinen ulottuvuus voi olla erilainen kuin tässä päätöksessä todettu.

2 **Formaldehydi**

(69) Industri Kapitalin mukaan formaldehydi on hyödyke, jolla käydään kansainvälistä kauppaa ja jonka hinnat ovat suhteellisen homogeeniset kaikkialla maailmassa. Tämän vuoksi Industri Kapital väittää, että formaldehydin merkitykselliset maantieteelliset markkinat ovat vähintään ETA:n laajuiset mutta todennäköisesti sisältävät myös naapurimaat kuten Venäjän, Baltian maat, Puolan, Unkarin, Slovakian ja Turkin.

(70) Vaikka Industri Kapital väittää, että formaldehydin kuljettaminen pitkiä matkoja on kannattavaa, se myöntää, että kuljetuskustannukset ovat suuret, mikä johtuu formaldehydin pitkäaikaiseen varastointiin liittyvistä pysyvyysongelmista. Vastauksessaan komission väitetiedonantoon Industri Kapital toteaa lisäksi, että formaldehydin myynti kolmansille on erittäin vähäistä, mikä tarkoittaa sitä, että tuottajilla on ainoastaan hyvin pienet markkinointiorganisaatiot. Industri Kapitalin mukaan formaldehydin tuottajien myyntitoiminta rajoittuu tästä syystä usein myyntiin lähialueille. Industri Kapital väittää kuitenkin, että tietyn alueen formaldehydin tuottajat voisivat suhteellisen helposti laajentaa markkinointinsa maantieteellistä ulottuvuutta, jos markkinoilla myytävän formaldehydin hinnat nousisivat lähialueella.

(71) Komission tutkimus osoittaa, että formaldehydin markkinoiden maantieteellinen ulottuvuus on ETA:a suppeampi. Monet vastauksista, joita komissio sai tiedusteluihinsa, osoittavat, että formaldehydiä hankitaan kansallisella ja enintään alueellisella tasolla eikä niinkään ETA:n laajuisesti. Kaikki suomalaiset asiakkaat, joihin otettiin yhteyttä, ovat ilmoittaneet komissiolle ostavansa formaldehydiä ainoastaan Suomesta. Seuraavassa selitetään, miksi formaldehydin hankintasäde on rajallinen.

(72) Industri Kapital on ensinnäkin selittänyt, että formaldehydi säilyy suhteellisen huonosti, minkä vuoksi hartsien suuret valmistajat tavallisesti tuottavat tarvitsemansa formaldehydin itse. Formaldehydin avoimet markkinat ovatkin suhteellisen pienet, noin 10 prosenttia kokonaiskapasiteetista.

(73) Komission tiedustelut osoittavat lisäksi, että myrkyllisyytensä vuoksi formaldehydi tavallisesti kuljetetaan veteen liuotettuna (formaldehydiä, jonka kuiva-ainepitoisuus on korkea, voidaan kuljettaa pitkiä matkoja, mutta kiinteän formaldehydin kuljettaminen ei ole yleistä). Formaldehydin nestemäisten johdannaisten vesipitoisuus on suuri, mikä tekee pitkistä kuljetuksista kannattamattomia. Komissiolle on ilmoitettu, että nestemäistä formaldehydiä kuljetetaan noin 320 km:n päähän tuotantolaitoksesta. Industri Kapitalin mukaan formaldehydin kuljetuskustannukset ovat verrattavissa hartsin kuljetuskustannuksiin.

(74) Ilmoituksessa annetut tiedot osoittavat, että osapuolten laitokset yleensä toimittavat formaldehydiä kansalliselta tai enintään alueelliselta pohjalta. Esimerkiksi kaikki Dynon formaldehydiä valmistavat laitokset (Norjassa, Tanskassa, Suomessa ja Irlannissa) toimittavat [> 80] (*) prosenttia tuotannostaan siihen maahan, jossa tuotantolaitokset sijaitsevat. Nesteen laitos Suomessa toimittaa [> 70] (*) prosenttia tuotannostaan Suomeen ja vain [< 20] (*) prosenttia Ruotsiin. Vastauksessaan väitetiedoksiantoon Industri Kapital on selittänyt, että esimerkiksi Nesteen hartsin tuotantolaitos Suomessa kärsii kiireisimpinä tuotantoaikoina formaldehydin puutteesta ja tuo sen vuoksi formaldehydiä Nesteen Alankomaiden laitoksesta ja toisinaan Ruotsissa sijaitsevista Cascon ja Perstorpin laitoksista. Näissä on kuitenkin kyse vain satunnaisista toimituksista eikä niitä tehdä jatkuvasti. Lisäksi on huomattava, että toimitukset tapahtuvat tyypillisesti formaldehydin ja hartsin tuottajien välillä. Yksikään komission tiedusteluihin vastanneista asiakkaista ei tuo formaldehydiä.

(75) Manner-Euroopasta on todettava, että Nesteellä ei ole laitoksia Belgiassa ja se toimittaa Alankomaissa ja Itävallassa sijaitsevista laitoksistaan jonkin verran formaldehydiä lähellä sijaitseviin jäsenvaltioihin, erityisesti Saksaan.

(76) Kyseiset jakelumallit osoittavat, että formaldehydiä ei kuljeteta pitkiä matkoja. Industri Kapital on todennut, että Neste toimittaa Alankomaiden laitoksestaan formaldehydiä Norjassa sijaitsevalle asiakkaalle, ja tämä vahvistaa osapuolten ilmoituksen markkinoiden maantieteellisestä ulottuvuudesta. Komissio toteaa kuitenkin, että kyseisten toimitusten osuus laitoksen kokonaistuotannosta on alle [< 5] (*) prosenttia eikä niitä siten voida pitää todisteena koko ETA:n kattavista markkinoista.

(77) Mitä tulee Industri Kapitalin väitteeseen, että formaldehydiä voidaan hankkia Venäjältä, Baltian maista, Puolasta, Unkarista, Slovakiasta ja Turkista, tutkimus osoittaa, että hankinnat kyseisistä maista eivät ole realistisia periaatteessa samasta syystä kuin todettiin edellä formaldehydipohjaisten liimahartsien osalta. Muita maantieteellisiä markkinoita ei tarvitse määritellä, koska millään muilla ajateltavissa olevilla maantieteellisillä markkinoilla, joilla osapuolten toiminta on päällekkäistä, yhteenlasketut markkinaosuudet eivät aiheuta kilpailuongelmia.

Päätelmä

(78) Edellä esitetyn perusteella ja tämän päätöksen osalta komissio katsoo, että merkitykselliset maantieteelliset markkinat muodostaa Suomi.

3 **Metanoli**

(79) Industri Kapitalin mukaan metanolilla käydään kansainvälistä kauppaa. Industri Kapital toteaa kuitenkin, että tariffiesteiden, kuljetuskustannusten ja kysynnän vaihteluiden vuoksi maantieteelliset markkinat on ehkä jaettava kolmeen tärkeimpään kysyntäalueeseen: Eurooppaan, Pohjois-Amerikkaan ja Aasiaan.

(80) Industri Kapitalin toteamus vastaa metanolia koskevaa komission aiempaa päätöstä ([5]). Kyseisessä päätöksessä komissio totesi, että metanolilla käydään kansainvälistä kauppaa hyödykkeenä, mutta kilpailuedellytykset ovat erilaiset Euroopassa, Pohjois-Amerikassa ja Aasiassa.

Päätelmä

(81) Merkityksellisten markkinoiden tarkka määritelmä ei ole tässä asiassa tarpeen, koska keskittymä ei luo tai vahvista määräävää asemaa, vaikka maantieteelliset markkinat määriteltäisiin mahdollisimman kapeiksi. Komission aiemman päätöksen mukaisesti ja tämän päätöksen osalta metanolin markkinoita arvioidaan ETA:n laajuisesti eli kapeimmalla alueella, jolla kilpailuedellytykset ovat homogeeniset.

4 **Materiaalinkäsittelyjärjestelmät**

(82) Arcalla on tehtaita Ruotsissa, Suomessa, Saksassa, Ranskassa ja Espanjassa. Polimoonilla on tehtaita Suomessa, Ruotsissa, Englannissa ja Alankomaissa. Industri Kapital toteaa, että erilaisten materiaalinkäsittelyjärjestelmien keskimääräiset kuljetusmatkat vaihtelevat siitä riippuen, onko järjestelmä kokoonpantava tai meneekö se sisäkkäin. Industri Kapitalin mukaan sisäkkäin menevien laatikoiden kuljetuskustannukset ovat suhteellisen alhaiset, koska kuljetuksen aikana laatikot voidaan panna sisäkkäin. Tämän vuoksi Industri Kapital katsoo, että merkitykselliset maantieteelliset markkinat ovat ETA:n laajuiset. Pinottavista laatikoista Industri Kapital toteaa, ettei laatikoita voida panna sisäkkäin vaan kuljetuksen ajaksi ne tukitaan toisiinsa ja tämän vuoksi ne vievät enemmän tilaa. Tämän vuoksi kuljetuskustannukset ovat suhteellisen korkeat ja Industri Kapital ilmoittaa Pohjoismaiden alueen muodostavan merkitykselliset maantieteelliset markkinat. Samat perustelut pätevät koreihin. Pulloalustoista Industri Kapital toteaa, että ne menevät sisäkkäin ja siten niitä on helppo kuljettaa pitkiä matkoja. Vaikka pullostandardit ja sitä kautta myös alustat ovat eri maissa erilaisia, Industri Kapitalin mukaan pulloalustojen merkitykselliset maantieteelliset markkinat ovat ETA:n laajuiset.

(83) Tutkimus on osoittanut, että materiaalinkäsittelyjärjestelmien kuljetuskustannukset ovat suhteellisen korkeat. Polimoonin mukaan sisäkkäin menevien materiaalinkäsittelyjärjestelmien kuljetussäde on 400—500 km. Juoma-alustojen kuljetusmatkan ilmoitetaan olevan pitempi, mutta asiakaspalveluun liittyvien syiden vuoksi maantieteelliset markkinat eivät ole Pohjoismaiden aluetta laajemmat.

([5]) Päätös, tehty 31 päivänä maaliskuuta 1993, asia IV/M.331 — Fletcher Challenge/Methanex.

(84) Asiakkaat ovat vahvistaneet, että kuljetuskustannukset rajoittavat aluetta, jolta materiaalinkäsittelyjärjestelmiä hankitaan. Asiakkaat ovat lisäksi todenneet, että toimittajan läheisyys on tärkeä tekijä. Tyhjät materiaalinkäsittelyjärjestelmät ovat taitettuina tai sisäkkäin pantuinakin arvoonsa ja painoonsa nähden suhteellisen tilaa vieviä tuotteita. Palautettavaa kuljetuspakkausta ei ole tarkoitettu kuljetettavaksi pitkiä matkoja vaan ainoastaan pakattavan tuotteen valmistajan ja tuotteen vastaanottajan kuten vähittäismyymälän välillä. Kun kyseessä on yhteiskäytössä oleva palautusjärjestelmä, tuote lisäksi yleensä suunnitellaan erityisesti kyseistä järjestelmää varten ja järjestelmää käytetään vain tietyllä alueella.

Päätelmä

(85) Edellä esitetyn perusteella kaikentyyppisten materiaalinkäsittelyjärjestelmien maantieteelliset markkinat eivät ulotu Ruotsia, Suomea ja Norjaa laajemmalle tai ovat jopa kansalliset.

5 **Muoviastiat**

(86) Industri Kapitalin mukaan muoviastioiden maantieteelliset markkinat ovat ETA:n laajuiset.

(87) Komission tutkimus osoittaa, että tyhjät muoviastiat painavat vähän mutta ovat paljon tilaa vievä tuote. Tämä johtaa suhteellisen korkeisiin kuljetuskustannuksiin ja rajoittaa jossain määrin matkaa, jonka päästä muoviastioiden hankkiminen on taloudellisesti kannattavaa. Komissiolle on toisaalta ilmoitettu, että mittakaavaedut voivat ylittää kuljetuskustannukset. Tutkimus osoittaa, että suuret toimittajat kattavat maantieteellisen alueen, joka on alueellinen ja joskus jopa ETA:n laajuinen, ja suuret asiakkaat puolestaan tekevät hankintansa alueellisesti ja/tai ETA:n laajuisesti.

Päätelmä

(88) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että muoviastioiden maantieteelliset markkinat ovat vähintään alueelliset. Koska Superfosilla ja Polimoonilla on päällekkäistä toimintaa Pohjoismaiden alueella (Suomi, Ruotsi, Norja ja Tanska), kyseisen alueen katsotaan tässä päätöksessä muodostavan merkitykselliset maantieteelliset markkinat.

C ARVIOINTI

1 **Formaldehydipohjaiset liimahartsit**

Todellinen kilpailu

(89) Industri Kapital on toimittanut formaldehydipohjaisia hartseja koskevia markkinaosuuslukuja sekä omaan käyttöön tuleva tuotanto mukaan lukien että ilman sitä. Industri Kapitalin esittämät arviot markkinaosuuksista ilman omaan käyttöön tarkoitettua tuotantoa eivät olennaisesti poikkea markkinoiden kokonaisvolyymin perusteella lasketuista osuuksista.

(90) Industri Kapital on tarkistanut ja muuttanut ilmoituksessaan esittämiä PF/P(R)F- ja UF/(M)UF-hartsien markkinaosuuksia. Industri Kapital on selittänyt, että uudet luvut perustuvat uusiin ja monimutkaisempien laskelmiin ja antavat paremman kuvan Dynon ja Nesteen asemasta näillä markkinoilla. Uudet luvut eivät olennaisesti muuta sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen markkina-asemaa Pohjoismaissa.

a) PF/P(R)F-hartsit

(91) Jos markkinoiden oletetaan olevan kansalliset, Industri Kapitalin toimittamien tietojen perusteella Dyno ja Neste saisivat Suomessa ja Norjassa suuret markkinaosuudet PF/P(R)F-hartsien markkinoilla. Dynolla ja Nesteellä olisi yhdessä [> 70] (*) prosenttia Suomen markkinoista (Dyno [> 20] (*) prosenttia, Neste [> 50] (*) prosenttia) ja [> 60] (*) prosenttia Norjan markkinoista (Dyno [> 55] (*) prosenttia, Neste [> 5] (*) prosenttia). Industri Kapital ilmoittaa, että Perstorpilla on Suomessa [< 10] (*) prosentin markkinaosuus. Norjassa Perstorpilla on Industri Kapitalin mukaan [> 20] (*) prosentin ja Cascolla [> 5] (*) prosentin osuus. Jos markkinoiden oletetaan olevan alueelliset ja käsittävän Norjan ja Ruotsin, komissio arvelee Industri Kapitalin toimittamien lukujen pohjalta, että Dynolla ja Nesteellä olisi yhdessä [> 20] (*) prosenttia PF/P(R)F-hartsien markkinoista kyseisellä alueella (Neste [> 10] (*) prosenttia, Dyno [> 10] (*) prosenttia). Perstorpin markkinaosuus olisi noin [> 30] (*) prosenttia ja Cascon noin [> 20] (*) prosenttia. Koska Nesteen ja Dynon tuotanto suuntautuu pääasiassa puuteollisuuden sovelluksissa käytettäviin hartseihin, osapuolten asema on vieläkin vahvempi, jos huomioon otetaan vain tämä sovellusala.

(92) Suomessa Dynon ja Nesteen markkina-asema on ollut suhteellisen vakaa kolme viimeistä vuotta. Sen sijaan Norjassa Neste on kasvattanut markkinaosuuttaan [< 5] (*) prosentista vuonna 1997 vuoden 1999 [> 5] (*) prosenttiin. Samaan aikaan Dynon markkinaosuus on tippunut 10 prosenttiyksikköä vuoden 1997 [> 60] (*) prosentista [< 60] (*) prosenttiin vuonna 1999. Voidaankin päätellä, että Neste on saanut haltuunsa suurimman osan Dynon menettämästä markkinaosuudesta.

(93) Ruotsissa Dynolla ja Nesteellä olisi [< 20] (*) prosentin osuus PF/P(R)F-hartsien markkinoista (Dyno [< 10] (*) prosenttia, Neste [> 30] (*) prosenttia) kun Cascon markkinaosuus on noin [> 20] (*) prosenttia.

b) UF/(M)UF-hartsit

(94) UF/(M)UF-hartsien markkinoilla Dyno ja Neste saisivat yhdessä erittäin suuret markkinaosuudet kahdessa Pohjoismaassa: Suomessa yhteenlaskettu markkinaosuus olisi [> 80] (*) prosenttia (Dyno [> 40] (*) prosenttia, Neste [> 30] (*) prosenttia) ja Norjassa [> 80] (*) prosenttia (Dyno [> 80] (*) prosenttia, Neste [< 10] (*) prosenttia). Jos markkinoiden oletetaan olevan alueelliset ja muodostuvan Norjasta ja Ruotsista, Dynolla ja Nesteellä olisi yhdessä hallussaan [> 30] (*) prosenttia UF/(M)UF-hartsien markkinoista (Dyno [> 30] (*) prosenttia, Neste [< 10] (*) prosenttia). Industri Kapitalin

toimittamien lukujen perusteella komissio on arvioinut, että Cascon markkinaosuus olisi noin [> 40] (*) prosenttia ja Elf Atochemin [< 20] (*) prosenttia. Koska Nesteen ja Dynon tuotanto suuntautuu pääasiassa puuteollisuuden sovelluksissa käytettäviin hartseihin, osapuolten asema on vieläkin vahvempi, jos huomioon otetaan vain tämä sovellusala.

(95) Suomessa ja Norjassa sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen asema olisi kilpailijoihin nähden ylivoimainen. Industri Kapital onkin todennut, että Cascolla olisi noin [< 10] (*) prosentin markkinaosuus Suomessa. Norjassa Casco olisi noin [> 10] (*) prosentin markkinaosuudellaan suurin kilpailija ja Bordenilla olisi [< 10] (*) prosenttia markkinoista.

(96) Edellä esitetyn perusteella Neste ja Dyno saisivat yhdessä erittäin vahvan aseman Suomessa ja Norjassa ja markkinoilla olisi vain muutama kilpailija.

Potentiaalinen kilpailu

(97) Seuraavassa esitetyt toteamukset pätevät sekä PF/P(R)F-hartseihin että UF/(M)UF-hartseihin.

(98) Industri Kapital väittää, että uuden yrityksen tulo Pohjoismaiden markkinoille olisi helposti toteutettavissa. Industri Kapitalin mukaan PF/P(R)F-hartsin markkinat ovat kasvaneet hiukan yli Euroopan keskitason. UF/(M)UF-hartseista Industri Kapital toteaa, että kasvu on ollut hiukan alle Euroopan keskitason. Industri Kapital lisää, että kasvunäkymät vaihtelevat merkittävästi sovellusalasta riippuen. Industri Kapitalin mukaan kasvua odotetaan tapahtuvan Suomen vaneriteollisuudessa, liimapuupalkkiteollisuudessa ja MDF-levyjen alalla. Industri Kapital toteaa lisäksi, että uusia tehtaita on rakennettu tai sellaisten rakentamisesta on ilmoitettu lastulevyteollisuudessa. Industri Kapital väittää lisäksi, että marginaalit Pohjoismaissa eivät merkittävästi poikkea muista jäsenvaltioista. Industri Kapitalin mukaan markkinoille tulon todennäköisyys kasvaa keskittymän jälkeen, mikä johtuu asiakkaiden tavasta tehdä hankintoja useasta lähteestä. Lopuksi Industri Kapital väittää, että hartsiasiakkaat voisivat pyytää uutta toimittajaa tulemaan markkinoille.

(99) Komissio toteaa, että formaldehydipohjaisten liimahartsien markkinoille ei ole viiden viime vuoden aikana tullut uusia yrityksiä Pohjoismaissa yleensä tai Suomessa tai Norjassa erikseen. Tutkimus osoittaa, että uuden yrityksen tulo markkinoille ei ole kannattavaa myöskään lähitulevaisuudessa seuraavassa esitetyistä syistä.

(100) Tutkimus osoittaa erityisesti, että uuden yrityksen tulo markkinoille Pohjoismaiden alueella on vaikeaa, koska teollisten hartsien markkinoita pidetään kypsinä ja tarjonta ja kysyntä ovat tasapainossa. Komissio toteaa, että Suomessa ja Norjassa Nesteen ja Dynon PF/P(R)F-hartseja valmistavien laitosten kapasiteetin käyttöaste on [> 40] (*) prosenttia ja UF/(M)UF-hartseja valmistavien laitosten osalta se on [> 30] (*) prosenttia. Vallitsevan ylikapasiteetin vuoksi Dyno ja Neste voisivat uhata väliaikaisella kapasiteetin lisäyksellä saadakseen uuden yrityksen luopumaan markkinoille tulosta. Industri Kapital on todennut ilmoituksessa, että formaldehydipohjaisia liimahartseja valmistavan uuden laitoksen perustaminen kestää 12—24 kuukautta ja maksaa [> 5] (*) miljoonaa euroa, mutta nykyisen kapasiteetin laajentaminen on halvempaa (noin [< 5] (*) miljoonaa euroa) ja on toteutettavissa nopeammin, noin 6—12 kuukaudessa.

(101) Markkinoille tuloa vaikeuttaa myös se, että asiakkaat eivät saa käyttöönsä ostamiensa hartsien valmistusohjeita. Komission tutkimus osoittaa, että asiakkailla on yleensä vähän tietoa eri valmistusohjeista. Jollei markkinoille tulevalla uudella toimittajalla jo ole sopivia valmistusohjeita, hartsin kehittäminen on periaatteessa aloitettava aivan alusta. Komission tiedustelut osoittavat, että uuden tulijan olisi hankala päästä markkinoille ja kehittää suhteellisen nopeasti hartseja esimerkiksi vaneriteollisuudelle, ellei sillä jo olisi tarvittavaa erityisosaamista, koska itse tuotteen ja tuotannossa käytettävien eri puulajien ymmärtäminen edellyttää erityistä taitotietoa. Vastauksissaan komission tiedusteluihin asiakkaat ja kilpailijat ovat arvioineet, että kokeneelta toimittajalta voi kestää 2—3 vuotta kehittää uusi hartsi, joka voidaan saattaa markkinoille. Osa asiakkaista on myös todennut, että ne käyttävät jopa 50:tä erilaista hartsia, joista osaa saa vain Dynolta, osaa vain Nesteeltä. Vaikka uusi tulokas olisikin vakiintunut hartsin tuottaja, tuntuu näin ollen epätodennäköiseltä, että kyseinen tuottaja voisi heti toimittaa kaikkia esimerkiksi vanerin- tai paperinvalmistajien tarvitsemia hartseja. Uusi tulokas ei pystyisi välittömästi tarjoamaan kattavia toimituksia.

(102) Tutkimus osoittaa lisäksi, että markkinoille tulo ei ole houkuttelevaa, koska Pohjoismaiden markkinat ovat suhteellisen pienet, ne ovat maantieteellisesti syrjässä, pääomakustannukset ovat korkeat ja toimilupien saanti on pitkä ja vaikea prosessi.

(103) Industri Kapital on itse myöntänyt, että teollisten hartsien valmistaminen on mittakaavaan perustuvaa liiketoimintaa erityisesti raaka-aineen hankinnan, logistiikan, tuotannon ja T&K:n osalta. Industri Kapitalin mukaan menestyksen kannalta kriittisiä tekijöitä ovat lisäksi raaka-aineen määrä, asiakasläheisyys ja johtava valmistusteknologia ja sovelluspalvelu. Näissä olosuhteissa uuden tulijan on hankala kilpailla määräävässä asemassa olevan toimittajan kanssa.

(104) Industri Kapital väittää lisäksi, että asiakkaat, joilla ei tällä hetkellä ole tuotantoa omaan käyttöön, voivat perustaa formaldehydipohjaisia liimahartseja valmistavia tuotantolaitoksia suhteellisen nopeasti. Industri Kapitalin mukaan osa asiakkaista valmistaa jo nyt itse omat hartsinsa. Kahta eristemateriaalien valmistajaa lukuun ottamatta yhdelläkään asiakkaalla Pohjoismaissa ei ole mahdollisuutta valmistaa hartseja yrityksen sisällä.

(105) Kaikki asiakkaat, joihin komissio otti yhteyttä, totesivat, että ne eivät harkitsisi formaldehydipohjaisten liimahartsien omaa tuotantoa, jos hinnat nousisivat 5—10 prosenttia. Vastaukset komission kyselyihin osoittavat, että hartsintuotantolaitos edellyttäisi merkittävän taloudellisen investoinnin lisäksi taitotietoa ja kokemusta hartsien kehittämisestä. Taitotietoa ei ole helposti saatavilla esimerkiksi paperin impregnoinnissa käytettävien hartsien osalta, ja asiakkaat ovat joka tapauksessa vastentahtoisia sitoutumaan johonkin, joka ei kuulu niiden ydinliiketoimintaan. Asiakkaat ovat lisäksi todenneet, että mainittu tuotanto ei olisi kannattavaa, koska hartseja tarvitaan suhteellisen vähäisiä määriä. Tämän vuoksi komissio katsoo, että yrityksen sisäisen tuotannon aloittaminen ei olisi asiakkaille taloudellisesti kannattava ratkaisu vastauksena hinnankorotukseen.

(106) Asiakkaat ovat todenneet myös, että hintojen noustessa ne eivät harkitsisi tuonnin aloittamista Venäjältä, Baltian maista taikka Itä- ja Keski-Euroopan maista pääasiassa samoista syistä kuin todettiin edellä merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden kohdalla. Asiakkaat eivät pidä kyseisten maiden valmistajia realistisena vaihtoehtona, koska muun muassa kuljetuskustannukset ovat korkeat, tuotevalikoima suppea, laatu huonompi ja toimitusvarmuus puuttuu.

(107) Edellä esitetyn perusteella päätellään, että kilpailupaine Venäjältä tai Baltian maista tulevan potentiaalisen kilpailun tai Pohjoismaiden markkinoille tulevan uuden yrityksen kautta ei ole todennäköistä. Koska myös hartsien tuotantoon omaan käyttöön liittyy rajoituksia, voidaan päätellä, että potentiaalinen kilpailu ei riitä tasapainottamaan sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen voimaa formaldehydipohjaisten liimahartsien markkinoilla Suomessa ja Norjassa.

Kolmansien huomautukset

(108) Pohjoismaihin sijoittautuneet asiakkaat ovat yleisesti todenneet, että Dynon ja Nesteen kilpailu kahden formaldehydipohjaisen hartsin, UF/(M)UF:n ja PF/P(R)F:n, markkinoilla on ollut tiivistä. Asiakkaiden näiltä kahdelta tuottajalta kolmen viime vuoden aikana ostamien määrien vertailu vahvistaa tämän ja osoittaa, että kummaltakin tuottajalta hankitut määrät ovat muuttuneet vuosittain, joskus erittäinkin paljon, mikä on johtunut hintoihin ja muihin toimitusehtoihin liittyvistä eroista.

(109) Erityisesti vaneriteollisuuden, eristemateriaalien ja hartsilla impregnoidun paperin alalla toimivat asiakkaat ovat ilmaisseet vakavan huolestumisensa ehdotetusta yrityskaupasta. Asiakkaat ovat todenneet, että toimenpide sellaisena kuin siitä on ilmoitettu johtaisi hinnankorotuksiin, markkinoiden mahdolliseen sulkemiseen, nykyisen tuotevalikoiman supistumiseen ja T&K-toiminnan vähenemiseen.

(110) Toimenpiteen seurauksena Industri Kapitalista tulisi formaldehydipohjaisten liimahartsien määräävässä asemassa oleva toimittaja Suomessa ja Norjassa. Suomessa sillä olisi käytännössä monopoli. Koska vaihtoehtoisia toimittajia on vain muutama ja nämä ovat huomattavasti pienempiä kuin sulautuman tuloksena syntyvä yritys eikä potentiaalista kilpailua ole, Industri Kapital voisi toimia markkinoilla riippumattomasti ja nostaa hintoja.

Päätelmä

(111) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että toimenpide johtaisi määräävän aseman luomiseen PF/P(R)F-hartsien ja UF/(M)UF-hartsien markkinoilla Suomessa. Kysymys siitä, muodostaako Norja erilliset maantieteelliset markkinat vai kuuluuko se Norjan ja Ruotsin kattaviin laajempiin maantieteellisiin markkinoihin, voidaan jättää avoimeksi, koska sitoumus luovuttaa yksi Suomen tehtaista väistämättä poistaa kilpailuongelman Norjassa.

2 **Formaldehydi**

Todellinen kilpailu

(112) Nesteellä ja Dynolla on päällekkäistä toimintaa formaldehydin tuotannossa ja myynnissä ainoastaan Suomessa, jossa ne ovat ainoat tuottajat. Tämän vuoksi osapuolilla olisi toimenpiteen jälkeen maassa käytännössä monopoli kolmansille myytävän formaldehydin toimitusten osalta. Industri Kapital väittää, että Nesteen ja Dynon lisäksi Bang & Bonsomer toimii pieniä määriä ostavien asiakkaiden riippumattomana jakelijana. Komissio toteaa kuitenkin, että Bang & Bonsomer jakelee tällä hetkellä Nesteen valmistamaa formaldehydiä eikä sitä sen vuoksi voida pitää kilpailukykyisenä vaihtoehtona sulautuman tuloksena syntyvälle yritykselle.

(113) Industri Kapitalin mukaan Caldic Netherland, Synthite, Elf Atochem ja Degussa ovat kilpailijoita kolmansille toimitettavan formaldehydin alalla. Komission tutkimus ei kuitenkaan osoita, että yksikään näistä tuottajista toimisi Suomessa.

Potentiaalinen kilpailu

(114) Industri Kapital väittää, että lähellä Suomea sijaitsee tuottajia, joilla kaikilla on ylimääräistä kapasiteettia ja jotka voisivat aloittaa formaldehydin toimittamisen Suomen markkinoille lyhyessä ajassa. Industri Kapitalin mukaan näitä yrityksiä ovat Casco Products Ruotsissa, Viru Keemia Grupp Virossa ja Akron Venäjällä.

(115) Komission tutkimus ja erityisesti asiakkailta saadut kommentit osoittavat, että kyseisten tuottajien perimät hinnat ovat kuljetuskustannusten vuoksi paikallisten tuottajien hintoja korkeammat. Tutkimus osoittaa, että selvästi suurin osa formaldehydistä kuljetetaan 320 km:n säteellä. Kuten edellä todettiin, vaikka Industri Kapital väittää, että Neste on joskus saanut jonkin verran formaldehydiä Alankomaiden laitokseltaan ja Perstorpilta Ruotsista ja Dyno on tuonut formaldehydiä Cascolta Ruotsista Suomeen, kyseessä on pääasiassa ollut satunnainen tuonti. Asiakkaat eivät yleensä tuo formaldehydiä. Suomalaiset asiakkaat ovat todenneet, että ne eivät pidä Cascoa kannattavana vaihtoehtona Dynolle ja Nesteelle kuljetuskustannusten vuoksi. Tutkimuksen mukaan suomalaiset asiakkaat eivät ole hankkineet formaldehydiä Cascolta. Komissio toteaa edelleen, että osa asiakkaista on todennut yrittäneensä aiemmin ostaa formaldehydiä Venäjältä, mutta yritykset ovat epäonnistuneet erityisesti teknisten vaikeuksien vuoksi.

(116) Edellä esitetyn perusteella ja korkeiden kuljetuskustannusten vuoksi komissio ei katso, että tuonti Venäjältä tai Baltian maista on Suomessa sijaitseville asiakkaille kilpailukykyinen vaihtoehto.

(117) Tutkimus osoittaa lisäksi, ettei Suomen markkinoille ole tullut uusia yrityksiä viiden viime vuoden aikana. Tutkimus viittaa myös siihen, että kilpailijat eivät ole halukkaita tulemaan Suomen formaldehydimarkkinoille lähitulevaisuudessa. Tämä johtuu siitä, että uuden laitoksen perustaminen vaatii aikaa ja on kallista. Tämän lisäksi tarvittavien julkisten lupien edellyttämiä hallintomenettelyitä pidetään vaivalloisina. Kolmannet ovat lisäksi todenneet, että formaldehydi on tunnettu kemikaali ja sen marginaalit ovat pienet, joten uuden yrityksen tulo markkinoille on erittäin epätodennäköistä ottaen huomioon sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen vahva asema.

(118) Mitä tulee kysymykseen, olisivatko asiakkaat halukkaita aloittamaan formaldehydin oman tuotannon, tutkimus osoittaa selvästi, että tämä ei ole realistinen vaihtoehto pääasiassa samoista syistä kuin formaldehydipohjaisten liimahartsien osalta. Formaldehydiasiakkaat ovat todenneet, että niiden formaldehyditarve on suhteellisen vähäinen ja kannattava tuotanto edellyttäisi tiettyä määrää (vähintään 20 000—25 000 tonnia/vuosi). Tuottaakseen formaldehydiä taloudellisesti kannattavin edellytyksin niiden olisi myytävä ylimääräinen kapasiteetti vapailla markkinoilla kilpaillen huomattavasti vahvemman uuden yrityksen kanssa. Vastauksessaan komission väitetiedoksiantoon Industri Kapital on todennut, että saatavilla on formaldehyditekniikkaa, joka perustuu jopa niinkin vähän kuin 6 000 tonnia vuodessa tuottavaksi suunniteltuihin reaktoreihin, ja tällaiseen tekniikkaan perustuva formaldehydin tuotanto edellyttäisi olennaisesti pienempää vuotuista tuotantoa ja olisi silti taloudellisesti kannattavaa. Komission tutkimus ei ole vahvistanut tätä.

(119) Vastauksessaan komission väitetiedoksiantoon Industri Kapital on todennut, että kilpailupaineita esiintyy ureaformaldehydin esilauhteen (niin sanotun UFC:n) tuottajien taholta. Tähän liittyen Industri Kapital on todennut, että formaldehydiä voidaan jalostaa UFC:ksi, joka on formaldehydilaitoksissa syntyvä välituote, lisäämällä ureaa formaldehydi/vesi-absorptiokolonniin. Industri Kapital on todennut, että UFC:tä voidaan käyttää UF/(M)UF-hartsien tuotannon raaka-aineena kondensaatiovaiheessa. Industri Kapital esittää lisäksi, että UFC on erittäin stabiili, sen hartsipitoisuus on korkea ja se sisältää vain pienen määrän vettä verrattuna tavanomaiseen 37-prosenttiseen formaldehydiliuokseen. Tämä, väittää Industri Kapital, parantaa UFC:n kuljetettavuutta verrattuna tavanomaiseen formaldehydiin. Komission tiedustelut eivät kuitenkaan vahvista Industri Kapitalin väitettä UFC:n aiheuttamasta kilpailupaineesta. Yksikään kolmansista, joihin komissio otti yhteyttä, ei ilmoittanut, että formaldehydin hinnan noustessa ne voisivat alkaa ostaa UFC:tä.

Kolmansien huomautukset

(120) Formaldehydiasiakkaat ovat ilmaisseet syvän huolestumisensa yrityskaupasta. Koska osapuolilla olisi toimenpiteen jälkeen käytännössä monopoli kolmansille toimitettavan formaldehydin markkinoilla Suomessa, ne voisivat ensinnäkin toimia markkinoilla riippumattomasti ja nostaa hintoja. Toiseksi on olemassa uhka, että niiden asiakkaiden, jotka tällä hetkellä ostavat pienen marginaalin omaavaa tuotetta omaa hartsintuotantoaan varten, olisi lopulta pakko ostaa kalliimpia, suuremman marginaalin tuottavia valmiita hartseja uudelta yritykseltä. Kolmanneksi on ilmaistu huolestumista mahdollisten kapasiteetin supistusten suhteen. Useat kolmannet ovat selittäneet komissiolle olevansa huolestuneita siitä, että uusi yritys vähentäisi formaldehydin myyntiä kolmansille. Toimenpide voisi siten johtaa markkinoiden sulkemiseen.

Päätelmä

(121) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että toimenpide sellaisena kuin siitä on ilmoitettu johtaisi määräävän aseman syntymiseen kolmansille myytävän formaldehydin markkinoilla Suomessa.

3 **Metanoli**

(122) Kielteiset kilpailuvaikutukset ovat epätodennäköisiä metanolin valmistuksen ja jakelun alalla. Nesteen ja Dynon yhteenlaskettu markkinaosuus on alle 5 prosenttia markkinoilla, jotka kattavat koko ETA:n. Mitä tulee vertikaaliseen suhteeseen, Methanorin osuus ETA:n markkinoista on noin 14 prosenttia, mikä todennäköisesti ei johda kielteisiin kilpailuvaikutuksiin kuten markkinoiden sulkemiseen.

4 **Materiaalinkäsittelyjärjestelmät**

(123) Arca ja Polimoon ovat tärkeimmät muovisten materiaalinkäsittelyjärjestelmien tuottajat Pohjoismaissa ja erityisesti Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Dynolla on CVC:n kanssa yhteinen määräysvalta Polimoonissa ([6]). Toimenpiteen jälkeen Industri Kapitalilla on määräysvallassaan Arcan lisäksi Dynon kautta myös Polimoon. Molemmat yritykset valmistavat koko tuotesarjaa materiaalinkäsittelyjärjestelmiä lukuun ottamatta muovisia kokoonpantavia kuormalavalaatikoita, joita Polimoon ei valmista. Toimenpide johtaa markkinaosuuksien huomattavaan kasvuun siitä riippumatta, katsotaanko tuotemarkkinoiden muodostuvan kaikentyyppisistä materiaalinkäsittelyjärjestelmistä vai määritelläänkö jokaiselle tuotteelle erilliset markkinat. Taulukoissa 1—7 esitetään Arcan ja Polimoonin materiaalinkäsittelyjärjestelmien markkinaosuudet arvon perusteella vuonna 1999. Luvut perustuvat Industri Kapitalin arvioihin; 'Pohjoismaiden alue' käsittää Suomen, Ruotsin ja Norjan.

Taulukko 1

Kaikki materiaalin käsittelytuotteet	Arca	Polimoon	
Pohjoismaiden alue	[60—70]* %	[10—20]* %	[70—90]* %
Suomi	[70—80]* %	[0—10]* %	[80—90]* %
Ruotsi	[70—80]* %	[0—10]* %	[70—80]* %
Norja	[20—30]* %	[40—50]* %	[60—80]* %

Taulukko 2

Sisäkkäin menevät muovilaatikot	Arca	Polimoon	
Pohjoismaiden alue	[50—60]* %	[20—30]* %	[80—90]* %
Suomi	[70—80]* %	[0—10]* %	[80—90]* %
Ruotsi	[70—80]* %	[0—10]* %	[70—90]* %
Norja	[20—30]* %	[60—70]* %	[80—100]* %

Taulukko 3

Pinottavat muovilaatikot	Arca	Polimoon	
Pohjoismaiden alue	[60—70]* %	[10—20]* %	[70—90]* %
Suomi	[70—80]* %	[0—10]* %	[70—90]* %
Ruotsi	[80—90]* %	[0—10]* %	[80—100]* %
Norja	[20—30]* %	[30—40]* %	[50—70]* %

([6]) Päätös, tehty 8 päivänä maaliskuuta 1999, asia IV/M.1349 — CVC Capital Partners/Dynoplast.

Taulukko 4

Muoviset pulloalustat	Arca	Polimoon	
Pohjoismaiden alue	[60—70]* %	[20—30]* %	[90—100]* %
Suomi	[60—70]* %	[30—40]* %	[90—100]* %
Ruotsi	[80—90]* %	[10—20]* %	[90—100]* %
Norja	[50—60]* %	[30—40]* %	[80—100]* %

Taulukko 5

Muovikorit	Arca	Polimoon	
Pohjoismaiden alue	[50—60]* %	[10—20]* %	[70—80]* %
Suomi	[90—100]* %	[0—10]* %	[90—100]* %
Ruotsi	[10—20]* %	[0—10]* %	[20—30]* %
Norja	[0—10]* %	[50—60]* %	[50—70]* %

Taulukko 6

Muoviset kuormalavat	Arca	Polimoon	
Pohjoismaiden alue	[50—60]* %	[10—20]* %	[60—80]* %
Suomi	[40—50]* %	[20—30]* %	[60—80]* %
Ruotsi	[50—60]* %	[0—10]* %	[60—70]* %
Norja	[50—60]* %	[10—20]* %	[60—80]* %

Taulukko 7

Muoviset pienten osien säilytysjärjestelmät	Arca	Polimoon	
Pohjoismaiden alue	[60—70]* %	[0—10]* %	[70—80]* %
Suomi	[30—40]* %	[0—10]* %	[30—50]* %
Ruotsi	[70—80]* %	[0—10]* %	[70—90]* %
Norja	[60—70]* %	[10—20]* %	[70—90]* %

(124) Toimenpide antaa mahdollisuuden joko määräävän aseman syntymiseen tai vahvistumiseen sisäkkäin menevien muovilaatikoiden, pinottavien muovilaatikoiden ja muovisten pulloalustojen markkinoilla Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa, joissa osapuolten markkinaosuudet ovat [70—100] (*) prosenttia. Lisäksi osapuolet saavat [> 60] (*) prosentin markkinaosuudet muovisten kuormalavojen markkinoilla Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa ja [> 70] (*) prosentin osuudet pienten osien muovisten varastointijärjestelmien markkinoilla Ruotsissa ja Norjassa. Jos tuotemarkkinoiden katsotaan kattavan

kaikki muoviset materiaalinkäsittelyjärjestelmät, osapuolet saisivat määräävän aseman Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa ja niiden markkinaosuudet vaihtelisivat [60—80] (*) prosentin välillä. Vaikka maantieteellisten viitemarkkinoiden oletettaisiin olevan laajemmat ja kattavan Tanskan ja Islannin, osapuolilla olisi silti [> 60] (*) prosentin markkinaosuus kaikkien muovisten materiaalinkäsittelyjärjestelmien markkinoilla kyseisellä alueella.

(125) Arca ja Polimoon tuottavat molemmat muovisten materiaalinkäsittelyjärjestelmien koko tuotesarjaa eli sisäkkäin meneviä muovilaatikoita, pinottavia muovilaatikoita, muovisia pulloalustoja, muovikoreja, muovisia kuormalavoja ja muovisia pienten osien varastointijärjestelmiä, lukuun ottamatta muovisia kokoonpantavia kuormalavalaatikoita, joita Polimoon ei valmista. Yhdelläkään suurista kilpailijoista Euroopassa, Linpac Materials Handlingillä, Allibertilla, SSI Schäferillä ja Schoeller Wafin Trepakilla, ei ole tuotantolaitoksia Suomessa, Ruotsissa tai Norjassa eikä niillä ole myöskään merkittävää myyntiä kyseisiin maihin. Plastic Form AB toimii vain Ruotsissa ja Schoeller Plastilla on vain vähän myyntiä Tanskan ulkopuolelle. Vastauksessaan sulautuma-asetuksen 11 artiklan 5 kohdan mukaiseen muodolliseen päätökseen, jossa pyydettiin ilmoittamaan jokaisen tuoteryhmän viisi suurinta kilpailijaa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa, Industri Kapital totesi, että se ei pystynyt mainitsemaan kuin yhden kilpailijan maata kohti, koska muilla kilpailijoilla oli niin pienet markkinaosuudet, että Industri Kapitalilla ei ollut tarvittavia tietoja. Arca on ylivoimaisesti suurin toimija Pohjoismaiden alueella ja Polimoon on Arcan ainoa merkittävä kilpailija. Toimenpiteen jälkeen Industri Kapitalilla on merkittävä ja määräysvallan antava osuus suurimmassa kilpailijassaan Polimoonissa. Tämä heikentää merkittävästi Polimoonin asemaa Arcan riippumattomana kilpailijana, joka voisi kohdistaa rajoittavan painetta Arcan markkinakäyttäytymiseen.

(126) Mikään ei viittaa siihen, että Pohjoismaiden ulkopuoliset kilpailijat aikoisivat tulla markkinoille.

Päätelmä

(127) Edellä esitetyn perusteella komissio on päätellyt, että toimenpide sellaisena kuin siitä on ilmoitettu johtaisi määräävän aseman syntymiseen tai vahvistumiseen sisäkkäin menevien muovilaatikoiden, pinottavien muovilaatikoiden, muovisten pulloalustojen ja muovisten kuormalavojen markkinoilla Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa sekä pienten osien muovisten varastointijärjestelmien markkinoilla Ruotsissa ja Norjassa tai vaihtoehtoisesti muovisten materiaalinkäsittelyjärjestelmien markkinoilla Suomen, Ruotsin ja Norjan käsittävällä Pohjoismaiden alueella.

5 **Muoviastiat**

(128) Pohjoismaiden (Suomi, Ruotsi, Norja ja Tanska) muodostamilla alueellisilla markkinoilla Polimoonin ja Superfosin yhteenlaskettu markkinaosuus päältä avointen 2—35 litran säiliöiden markkinoilla ei ylittäisi [< 40] (*) prosenttia. Kaikilla muilla tuotesegmenteillä yhteenlaskettu markkinaosuus olisi pienempi. Pohjoismaiden markkinoilla toimiviin kilpailijoihin kuuluu Huhtamäki / Van Leerin, Rexamin ja PLM:n kaltaisia suuria toimijoita. Myös pienempiä toimittajia on runsaasti.

(129) Asiakkaat eivät ole ilmaisseet vakavaa huolestumistaan yrityskaupan vaikutuksista muoviastioiden alalla. Asiakkaat ovat ilmoittaneet vaihtaneensa toimittajia aikaisemmin ja voivansa tehdä niin uudelleen, jos hinnat nousevat 5 — 10 prosenttia. Useimmat kilpailijat, joihin komissio otti yhteyttä, ovat vahvistaneet, että markkinoilla olisi kilpailua myös kaupan jälkeen.

(130) Edellä esitetyn perusteella komissio päättelee, että toimenpide sellaisena kuin siitä on ilmoitettu ei johtaisi määräävän aseman syntymiseen muoviastioiden markkinoilla Pohjoismaiden alueella.

VI **EHDOTETTUUN TOIMENPITEESEEN TEHDYT MUUTOKSET**

(131) Poistaakseen komission esille tuomat kilpailuongelmat osapuolet ovat tarjonneet komissiolle sitoumuksia. Sitoumukset esitetään kokonaisuudessaan tämän päätöksen liitteenä. Liitteenä olevat sitoumukset muodostavat kokonaisuudessaan erottamattoman osan tätä päätöstä.

(132) Ensinnäkin Industri Kapital ehdottaa, että Dynon Kiteellä, Suomessa, sijaitseva formaldehydiä ja hartsia valmistava tehdas luovutetaan nykyiselle tai potentiaaliselle kilpailijalle. Jos tämä kauppa ei toteudu suunnitellussa ajassa, Industri Kapital luopuu Nesteen Haminassa, Suomessa, sijaitsevasta formaldehydiä ja hartsia valmistavasta tehtaasta. Jos Kiteen tehdas luovutetaan, Industri Kapital on lisäksi luvannut, että Neste tarjoaa Kiteen tehtaan uudelle omistajalle lisenssin, jonka perusteella tämä voi käyttää Nesteen valmistusohjeita muuten kuin yksinoikeudella impregnointihartsien tuotantoon Kiteellä.

(133) Toiseksi Industri Kapital ehdottaa, että Dyno myy osakkeensa Polimoonissa Industri Kapitalista riippumattomalle ostajalle. Industri Kapital vapautuu tästä sitoumuksesta, jos se luovuttaa tässä päätöksessä säädetyssä määräajassa koko omistuksensa Arcassa Industri Kapitalista riippumattomalle ostajalle.

(134) Komissio katsoo, että kaikki sitoumukset ovat riittäviä poistamaan tässä asiassa havaitut kilpailuongelmat.

(135) Määräävä asema formaldehydipohjaisten liimahartsien alalla Suomessa ja Norjassa häviää, jos joko Kiteen tehtaan tai Haminan tehtaan myynti toteutetaan. Riippumatta siitä, kumpi tehdas luovutetaan, kaikki Nesteen ja Dynon toiminnan väliset päällekkäisyydet häviävät Suomessa.

(136) Norjassa tai vaihtoehtoisesti Norjan ja Ruotsin kattavalla alueella, jossa markkinaosuuden kasvu johtuu tuonnista Nesteen Haminan tehtaalta, Nesteen Haminan tehtaan myynti poistaa kaiken päällekkäisyyden Dynon ja Nesteen väliltä. Jos Dynon Kiteen tehdas myydään, komissio katsoo, että uusi omistaja voi aloittaa hartsien viennin Norjaan samalta pohjalta kuin Haminan tehdas. Osapuolet ovat toimittaneet kuljetuskustannuksista tietoja, jotka osoittavat, että Kiteen tehdas ei olisi tässä suhteessa huonommassa asemassa. Jos Nesteen norjalaiset asiakkaat haluaisivat siirtyä Kiteen tehtaan uuden omistajan asiakkaiksi, kuljetuskustannukset eivät estäisi siirtymistä.

(137) Formaldehydin markkinoilla joko Kiteen tai Haminan tehtaan luovuttaminen poistaa kaiken päällekkäisyyden Dynon ja Nesteen väliltä Suomessa ja sen seurauksena myös kyseisillä markkinoilla ilmenneet kilpailuongelmat.

(138) Materiaalinkäsittelyjärjestelmien markkinoilla kumpi tahansa annetuista sitoumuksista poistaa kaiken päällekkäisyyden Industri Kapitalin ja Polimoonin välillä.

VII **PÄÄTELMÄ**

(139) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että ilmoitettu keskittymä on julistettava yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi edellyttäen, että komissiolle annettuja sitoumuksia noudatetaan kaikilta osin,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Julistetaan Industri Kapitalin 24 päivänä tammikuuta 2000 ilmoittama yrityskeskittymä, jolla Industri Kapital hankkii omistukseensa kaikki Dyno ASA:n osakkeet, yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi edellyttäen, että Industri Kapitalin komissiolle antamia ja liitteessä esitettyjä sitoumuksia noudatetaan täydellisesti.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu seuraavalle yritykselle:

Industri Kapital
Birger Jarlsgatan 2
S-114 34 Stockholm.

Tehty Brysselissä 12 päivänä heinäkuuta 2000.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen

LIITE

SITOUMUKSET

Industri Kapital NV antaa omaan lukuunsa ja sen määräysvaltaan viimekädessä kuuluvan yritysryhmän, jäljempänä 'Industri Kapital', lukuun Euroopan komissiolle seuraavan sitoumuksen, jäljempänä 'sitoumus', saadakseen komission hyväksynnän Industri Kapitalin ilmoittamalle (ja Nordkem AS:n kautta toteutettavalle) julkiselle tarjoukselle Dyno ASA:n osakkeista, jäljempänä 'keskittymä'.

Sitoumus myydä Kiteen tai Haminan formaldehydi- ja hartsitehdas

1. Industri Kapital huolehtii siitä, että joko Dyno ASA, jäljempänä 'Dyno', luovuttaa Kiteen formaldehydi- ja hartsitehtaan, jäljempänä 'Kiteen liiketoiminta', tai Neste Chemicals Oy luovuttaa Haminan formaldehydi- ja hartsitehtaan, jäljempänä 'Haminan liiketoiminta', toimivana yrityksenä jäljempänä 4 kohdassa määritellylle sopiville ostajalle.

2. Industri Kapital pyrkii myymään Kiteen liiketoiminnan 9 kohdassa asetetussa ajassa, jäljempänä 'Kiteetä koskeva määräaika', ja jollei tämä onnistu, myy Haminan liiketoiminnan 10 kohdassa asetetussa lisäajassa, jäljempänä 'Haminaa koskeva määräaika'.

3. Kiteen liiketoiminta ja Haminan liiketoiminta käsittävät henkilöstön ja nykyisen omaisuuden (mukaan lukien T & K-toiminteet ja muut kuin yksinoikeudelliset lisenssit), joka on välttämätön formaldehydin sekä puulevyihin käytettävien hartsien ja impregnointihartsien tuotannon ja myynnin jatkamiseksi tapauksesta riippuen joko Kiteellä tai Haminassa. Jos Kiteen liiketoiminta luovutetaan, Industri Kapital huolehtii siitä, että Neste tarjoaa Kiteen liiketoiminnan uudelle omistajalle muun kuin yksinoikeudellisen lisenssin, jonka perusteella se voi käyttää Nesteen valmistusohjeita valmistaakseen impregnointihartseja Kiteellä, jollei kolmansien oikeuksista muuta johdu. Kyseinen lisenssi myönnetään kohtuullisin kaupallisin ehdoin, joista erimielisyystapauksissa päätetään Nesteen ja Kiteen liiketoiminnan uuden omistajan välisessä välimiesmenettelyssä.

4. Sopivan ostajan on oltava kannattava nykyinen tai potentiaalinen kilpailija, joka on sulautuman tuloksena syntyvästä yrityksestä riippumaton eikä ole siihen sidoksissa ja joka pystyy pitämään ja kehittämään Kiteen liiketoimintaa tai Haminan liiketoimintaa aktiivisena kilpailuvoimana merkityksellisillä markkinoilla.

5. Sopiville ostajalle on saatava komission hyväksyntä ennen kuin lopullinen kauppakirja allekirjoitetaan.

6. Viikon kuluessa siitä, kun keskittymän hyväksymisestä on tehty komission päätös, Industri Kapital nimittää riippumattoman toimitsijamiehen, jonka on oltava investointipankki tai vastaava laitos, jäljempänä 'toimitsijamies'. Toimitsijamiehelle on saatava komission hyväksyntä.

7. Välittömästi toimitsijamiehen nimittämisen jälkeen Industri Kapital antaa toimitsijamiehelle toimeksiannon, jonka ehdoista on sovittu aikaisemmin komission kanssa ja joka sisältää seuraavat tehtävät:

   i) toimitsijamies valvoo Kiteen liiketoiminnan toimintaa ja johtamista Kiteetä koskevan määräajan aikana ja Haminan liiketoiminnan toimintaa ja johtamista Haminaa koskevan määräajan aikana raportoidakseen niiden jatkuvasta kannattavuudesta ja markkinoitavuudesta;

   ii) toimitsijamies valvoo, että Industri Kapital hoitaa tyydyttävällä tavalla velvollisuutensa luovuttaa ensin Kiteen liiketoiminta ja tarvittaessa Haminan liiketoiminta;

   iii) toimitsijamies hoitaa Haminan liiketoiminnan myynnin, jos toimitsijamiehelle on annettu tällainen toimeksianto 10 kohdan mukaisesti;

   iv) toimitsijamies laatii joka toinen kuukausi komissiolle kirjallisia raportteja, joista toimitetaan jäljennökset Industri Kapitalille ja jotka koskevat Kiteen liiketoiminnan ja Haminan liiketoiminnan johtamista ja toimenpiteitä niiden myymiseksi; ja

   v) toimitsijamies toimittaa komissiolle todisteet siitä, että Kiteen liiketoiminnan tai mahdollisesti Haminan liiketoiminnan myynti on toteutunut.

8. Ennen kuin Kiteen liiketoiminnan tai tarvittaessa Haminan liiketoiminnan myynti on toteutunut, Industri Kapital sitoutuu varmistamaan, että Kiteetä koskevan määräajan aikana Kiteen liiketoiminta ja Haminaa koskevan määräajan aikana Haminan liiketoiminta pidetään erillään ja niitä hoidetaan erillisinä ja myytävinä yksikköinä, joilla on oma sisäinen laskentatoimensa. Industri Kapital sitoutuu lisäksi varmistamaan, että Kiteen liiketoiminnalla tai tarvittaessa Haminan liiketoiminnalla on oma johtonsa, joka on erillään sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen johdosta ja jota toimitsijamies valvoo. Toimitsijamiehen opastuksella ja valvonnassa johdon on hoidettava Kiteen liiketoimintaa tai tarvittaessa Haminan liiketoimintaa itsenäiseltä pohjalta varmistaakseen sen jatkuvan kannattavuuden, markkina-arvon ja riippumattomuuden. Lisäksi Industri Kapital sitoutuu varmistamaan, että Kiteen liiketoimintaan ei tehdä Kiteetä koskevan määräajan aikana ja Haminan liiketoimintaan ei tehdä Kiteetä koskevan määräajan eikä Haminaa koskevan määräajan aikana rakenteellisia muutoksia, ellei tähän ole saatu etukäteen lupa komissiolta.

9. Industri Kapitalin on allekirjoitettava sopivan ostajan kanssa sitova sopimus Kiteen liiketoiminnan myymisestä [...] kuukauden kuluessa siitä, kun komission päätös keskittymän hyväksymisestä on tehty (ellei asiantuntijoiden selvityksistä sekä sääntelyviranomaisten ja muista luvista muuta johdu). Kyseistä ajanjaksoa kutsutaan Kiteetä koskevaksi määräajaksi.

10. Jos Industri Kapital ei pysty täyttämään sitoumustaan luovuttaa Kiteen liiketoiminta edellä 9 kohdassa asetetussa määräajassa, se antaa toimitsijamiehelle peruuttamattomat valtuudet myydä Haminan liiketoiminta sopivalle ostajalle [...] kuukauden lisäajan kuluessa [...] (eli [...] kuukauden kuluessa siitä, kun komission päätös keskittymän hyväksymisestä on tehty). Ajanjaksoa Kiteetä koskevan määräajan päättymisestä lisäajan päättymiseen kutsutaan Haminaa koskevaksi määräajaksi.

Sitoumus myydä Polimoon Group Ltd:n osakkeet

11. Industri Kapital sitoutuu huolehtimaan, että Dyno myy osakkeensa, jäljempänä 'osakkeet', Polimoon Group Ltd:ssä, jäljempänä 'Polimoon', Industri Kapitalista riippumattomalle ostajalle, jäljempänä 'osakkeiden ostaja'.

12. Osakkeiden ostajalle on saatava komission hyväksyntä ennen kuin myyntiä koskeva lopullinen kauppakirja allekirjoitetaan.

13. Viikon kuluessa keskittymän hyväksymisestä tehdystä komission päätöksestä Industri Kapitalin on ehdotettava investointipankkia tai vastaavaa laitosta, jäljempänä 'osakkeiden toimitsijamies', jonne osakkeita koskevat osakekirjat talletetaan ennen osakkeiden luovuttamista. Osakkeiden toimitsijamiehelle on saatava komission hyväksyntä.

14. Osakkeita koskevat osakekirjat annetaan osakkeiden toimitsijamiehen haltuun viikon kuluessa siitä, kun komissio on hyväksynyt osakkeiden toimitsijamiehen, ja samalla tälle annetaan peruuttamaton ohje

    i) olla konsultoimatta Industri Kapitalia taikka pyytää tai ottaa siltä ohjeita, jotka koskevat osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttöä;

    ii) olla antamatta Industri Kapitalille luottamuksellisia tietoja, joita osakkeiden toimitsijamies on saanut osakkeiden perusteella;

    iii) nimittää Dynon lukuun mutta täysin Dynon harkintavallan mukaisesti Polimoonin hallitukseen edustaja, joka ei ole Industri Kapitalin omistaja eikä sen palveluksessa eikä kuulu sen johtoon;

    iv) toimittaa osakekirjat osakkeiden ostajalle Industri Kapitalin ilmoittaessa, että osakkeet on myyty.

15. Industri Kapitalin on viikon kuluessa siitä, kun komission päätös keskittymän hyväksymisestä on tehty, huolehdittava siitä, että Dynon nimittämä hallituksen jäsen luopuu paikastaan Polimoonin hallituksessa. Industri Kapital ei tämän jälkeen saa antaa ohjeita yhdellekään Polimoonin hallituksen tai johdon jäsenelle eikä käyttää osakkeista tai niitä koskevasta osakassopimuksesta johtuvia oikeuksia.

16. Industri Kapitalin on allekirjoitettava sitova sopimus kaikkien osakkeiden myymisestä osakkeiden ostajalle [...] kuukauden kuluessa siitä, kun komission päätös keskittymän hyväksymisestä on tehty.

17. Industri Kapitalin on annettava osakkeiden toimitsijamiehelle ohje vahvistaa välittömästi ja kirjallisesti komissiolle, että osakkeita koskevat osakekirjat on annettu osakkeiden toimitsijamiehen haltuun, ja sen on toimitettava jäljennös Industri Kapitalin antamista ohjeista 15 kohdan mukaisesti. Osakkeiden toimitsijamies ilmoittaa komissiolle kirjallisesti, kun osakkeet on lopullisesti luovutettu.

18. Industri Kapital vapautetaan osakkeita koskevasta sitoumuksesta, jos Industri Kapital luovuttaa koko omistuksensa Arca Systems AB:ssä Industri Kapitalista riippumattomalle ostajalle. Vapautukselle on saatava etukäteen lupa komissiolta.

Muuta

19. Toimitsijamies ja osakkeiden toimitsijamies voivat olla sama laitos, jos komissio tämän hyväksyy.

20. Industri Kapital maksaa toimitsijamiehen ja osakkeiden toimitsijamiehen palveluista kohtuullisen korvauksen.

21. Industri Kapitalin on varmistettava, että toimitsijamiehelle ja osakkeiden toimitsijamiehelle annetaan kaikki tiedot ja kaikki apu, joita ne voivat kohtuudella edellyttää toimeksiantojensa hoitamiseksi.

22. lndustri Kapital tai vaihtoehtoisesti toimitsijamies ja/tai osakkeiden toimitsijamies toimittaa komissiolle 5, 12 ja/tai 18 kohdan mukaisesti täydellisin asiakirjoin vahvistetun ja perustellun ehdotuksen, jonka pohjalta komissio voi arvioida:

    i) täyttääkö ostajaehdokas ostoa koskevat edellytykset;

    ii) ajan, joka luovutuksen toteuttamiseen on arvioitu kuluvan;

    iii) onko ostajalla tai voidaanko sen kohtuudella olettaa saavan kaikki tarvittavat luvat toimivaltaisilta sääntelyelimiltä.

    Ennen hyväksyntää komissio voi haluta tavata ostajaehdokkaan ja tarvittaessa pyytää tätä laatimaan Kiteen liiketoimintaa tai Haminan liiketoimintaa koskevan liiketoimintasuunnitelman.

23. Jos komissio ei ole kahden viikon kuluessa mahdollista ostajaa koskevan täydellisin asiakirjoin vahvistetun ehdotuksen vastaanottamisesta ilmaissut kirjallisesti eriävää mielipidettään, kyseisen osapuolen kanssa voidaan jatkaa neuvotteluita pitäen tätä sopivana ostajana. Jos komissio pyytää lisätietoja, kyseisten tietojen vastaanottamisesta alkaa edellä mainittu kahden viikon määräaika.